

V Bruseli 17. 12. 2018
COM(2018) 842 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Správa o fungovaní európskeho trhu s uhlíkom

Obsah

Zoznam akronymov a skratiek	3
ZHRNUTIE	5
1. ÚVOD.....	6
2. RÁMEC EU ETS VO FÁZE 4 (2021 – 2030).....	8
2.1. Posilnený systém EU ETS	8
2.2. Cielenejšie pravidlá v oblasti úniku uhlíka	9
2.3. Financovanie nízkouhlíkovej inovácie a modernizácie odvetvia energetiky	10
3.1. Zahrnuté činnosti, zariadenia a prevádzkovatelia lietadiel	13
3.2. Register Únie a protokol transakcií Európskej únie (EUTL).....	15
4. FUNGOVANIE TRHU S UHLÍKOM V ROKU 2017	16
4.1. Ponuka: kvóty uvedené do obehu	17
4.1.1. Strop.....	17
4.1.2. Vydané kvóty.....	19
4.1.3. Medzinárodné kredity.....	29
4.2. Dopyt: kvóty stiahnuté z obehu	29
4.3. Dosiahnutie rovnováhy medzi ponukou a dopytom.....	30
5. LETECKÁ DOPRAVA	34
6. DOHĽAD NAD TRHOM.....	36
6.1. Právna povaha emisných kvót a ich fiškálne spracovanie	37
7. MONITOROVANIE, NAHLASOVANIE A OVEROVANIE EMISÍ.....	38
8. PREHĽAD ADMINISTRATÍVNYCH OPATRENÍ.....	40
9. SÚLAD A PRESADZOVANIE	41
10. ZÁVERY A VÝHĽAD.....	44
PRÍLOHA	46

Zoznam akronymov a skratiek

AVR	Nariadenie o akreditácii a overovaní
CA	Príslušný orgán
CCS	Zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého
CCU	Zachytávanie a využívanie oxidu uhličitého
CDM	Mechanizmus čistého rozvoja
CER	Certifikované zníženia emisií
CSCF	Medziodvetvový korekčný faktor
EA	Európska spolupráca pre akreditáciu
EHP	Európsky hospodársky priestor
EEX	Európska energetická burza
EIB	Európska investičná banka
ERU	Jednotky zníženia emisií
EU ETS	Systém EÚ na obchodovanie s emisiami
EUTL	Protokol transakcií Európskej únie
GHG	Skleníkový plyn
ICAO	Medzinárodná organizácia civilného letectva
ICE	Burza ICE Future Europe
JI	Spoločné vykonávanie
MAR	Nariadenie o zneužívaní trhu
MiFID2	Smernica o trhoch s finančnými nástrojmi
MRR	Nariadenie o monitorovaní a nahlasovaní
MRVA	Monitorovanie, nahlasovanie, overovanie a akreditácia
MSR	Trhová stabilizačná rezerva
NAB	Vnútroštátny akreditačný orgán
NER	Rezerva pre nových účastníkov

PFC	Plnofluórované uhľovodíky
RES	Obnoviteľné zdroje energie
TNAC	Celkové množstvo kvót v obehu

ZHRNUTIE

Emisie zo zariadení, na ktoré sa vťahuje systém EÚ na obchodovanie s emisiami (EU ETS) sa v roku 2017 mierne zvýšili o 0,18 % v porovnaní s rokom 2016. Hoci sa tým narúša trend klesajúcich emisií od začiatku tretieho obdobia obchodovania v rámci systému (2013 – 2020), možno to vysvetliť rastom reálneho HDP vo výške 2,4 %, čo je viac ako v ktoromkoľvek roku od začiatku obdobia. Nárast bol spôsobený najmä priemyslom, zatiaľ čo emisie z odvetvia energetiky sa štvrtý rok po sebe mierne znížili (pozri tabuľku 7 v oddiele 4.2). Overené emisie z leteckej dopravy naďalej rástli, pričom sa zaznamenal nárast o 4,5 % v porovnaní s rokom 2016 (pozri tabuľku 8 v oddiele 5).

Revidovaná smernica o EU ETS, ktorou sa reformuje systém na najbližšie desaťročie, bola uverejnená 14. marca 2018. Cieľom reformy je dosiahnuť do roku 2030 zníženie emisií skleníkových plynov z odvetví systému EU ETS o 43 % (v súlade s cieľmi politiky EÚ v oblasti klímy do roku 2030 a jej záväzkami v rámci Parížskej dohody), zabezpečiť priemyselnú konkurencieschopnosť a podporiť nízkouhlíkovú modernizáciu a inovácie.

V priebehu uplynulých troch rokov sa prebytok kvót na európskom trhu s uhlíkom stabilne znižoval, pričom celkovo sa znížil o takmer pol miliardy kvót, najmä z dôvodu odloženia kvót, teda odloženia aukcií kvót (pozri obrázok 3 v oddiele 4.3). V rámci reformovaného systému obchodovania s emisiami sa bude ďalej riešiť prebytok posilnením trhovej stabilizačnej rezervy, čo je mechanizmus EÚ zavedený v roku 2015 na zníženie nadmernej ponuky kvót a na zlepšenie odolnosti systému EU ETS voči budúcim otrasom. Od roku 2019 (keď rezerva začne fungovať) do roku 2023 sa percentuálny podiel prebytku, ktorý sa má umiestniť do trhovej stabilizačnej rezervy, zdvojnásobuje z pôvodne dohodnutých 12 % na 24 %. Okrem toho od roku 2023 už nebudú platiť kvóty umiestnené v rezerve, ktoré presahujú celkové množstvo kvót, s ktorými sa počas predchádzajúceho roka obchodovalo formou aukcie. Tieto reformy spolu s druhým zverejnením ukazovateľa prebytku trhovej stabilizačnej rezervy v máji 2018 povedú k umiestneniu takmer 265 miliónov kvót (16 % prebytku) do trhovej stabilizačnej rezervy od januára do augusta 2019 namiesto obchodovania s nimi formou aukcie. Tým sa zníži aukčný objem za prvých 8 mesiacov roku 2019 približne o 40 % v porovnaní so zodpovedajúcim objemom v roku 2018.

S cieľom naďalej zabezpečiť dynamiku medzinárodného procesu vytvárania globálneho systému na obmedzenie emisií z leteckej dopravy a uľahčiť jeho budúce vykonávanie v EÚ bolo obmedzenie rozsahu pôsobnosti v odvetví leteckej dopravy len na lety v rámci Európskeho hospodárskeho priestoru predĺžené do roku 2023. Od roku 2021 sa bude prvýkrát uplatňovať koeficient lineárneho zníženia na odvetvie leteckej dopravy, čím sa strop emisií pre leteckú dopravu každoročne zníži o 2,2 %.

1. ÚVOD

Systém EÚ na obchodovanie s emisiami (EU ETS) je od roku 2005 základným kameňom stratégie EÚ na zníženie emisií skleníkových plynov v priemysle a odvetví energetiky. Výrazne prispieva k dosiahnutiu cieľa EÚ znížiť do roku 2020 emisie skleníkových plynov o 20 % oproti úrovniam z roku 1990. Aj keď je EÚ na dobrej ceste k prekročeniu tohto cieľa¹, zníženie emisií skleníkových plynov aspoň o 40 % do roku 2030 – v rámci politík EÚ v oblasti klímy a energetiky na obdobie do roku 2030 – si vyžaduje neustály pokrok². Dobre fungujúci systém EU ETS je hlavným mechanizmom na dosiahnutie cieľa EÚ do roku 2030, pretože umožňuje zníženie emisií skleníkových plynov o 43 % v porovnaní s úrovňami z roku 2005 v sektoroch, na ktoré sa systém vzťahuje.

Aby sa systému EU ETS umožnilo tento cieľ splniť, prijala Komisia v roku 2015 návrh³ na revíziu systému EU ETS na jeho štvrté obdobie obchodovania (2021 – 2030). Po rozsiahlych rokovaníach Európsky parlament a Rada vo februári 2018 formálne podporili revíziu a revidovaná smernica o EU ETS⁴ nadobudla účinnosť 8. apríla 2018.

Smernica o EU ETS bola v roku 2017 ďalej revidovaná⁵ s cieľom zohľadniť vývoj globálneho opatrenia na zníženie emisií z leteckej dopravy medzinárodnej organizácie civilného letectva (ICAO), a to tým, že sa ponechalo obmedzenie systému naďalej len na lety v rámci Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP). V roku 2017 okrem toho došlo k podpisu dohody⁶ medzi EÚ a Švajčiarskom o prepojení švajčiarskeho systému obchodovania s emisiami skleníkových plynov so systémom EU ETS, čo je prvá takáto dohoda pre EÚ.

Táto správa o fungovaní európskeho trhu s uhlíkom sa predkladá v súlade s požiadavkami článku 10 ods. 5 a článku 21 ods. 2 smernice 2003/87/ES⁷ (smernice o EU ETS). Ako sa stanovuje v smernici, účelom správy je každoročne poskytovať pravidelný prehľad aktuálneho vývoja na európskom trhu s uhlíkom.

¹ V roku 2015 bol už objem emisií skleníkových plynov v EÚ o 22 % pod úrovňami z roku 1990.

² Podľa vnútroštátnych prognóz budú emisie do roku 2020 ďalej klesať, ale na dosiahnutie cieľa na rok 2030 bude potrebné vykonať ďalšie politiky.

³ COM(2015) 337, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:52015PC0337>.

⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/410 zo 14. marca 2018, ktorou sa mení smernica 2003/87/ES s cieľom zlepšiť nákladovo efektívne znižovanie emisií a investície do nízkouhlíkových technológií a rozhodnutie (EÚ) 2015/1814, Ú. v. EÚ L 76, 19.3.2018, s. 3.

⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2392 z 13. decembra 2017, ktorým sa mení smernica 2003/87/ES na účely pokračovania súčasných obmedzení rozsahu pôsobnosti v súvislosti s činnosťami leteckej dopravy a na účely prípravy na vykonávanie globálneho trhového opatrenia od roku 2021, Ú. v. EÚ L 350, 29.12.2017, s. 7.

⁶ Dohoda medzi Európskou úniou a Švajčiarskou konfederáciou o prepojení ich systémov obchodovania s emisiami skleníkových plynov, Ú. v. EÚ L 322, 7.12.2017, s. 3.

⁷ Smernica 2003/87/ES Európskeho parlamentu a Rady z 13. októbra 2003 o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Spoločenstve, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES, Ú. v. EÚ L 275, 25.10.2003, s. 32.

Správa sa týka roku 2017, ale uvádzajú sa v nej aj iniciatívy, ktoré boli navrhnuté alebo schválené v prvej polovici roku 2018. V porovnaní so správou z minulého roka⁸ obsahuje novú kapitolu o rámci systému EU ETS vo fáze 4 a nový dodatok k pokroku vo vykonávaní, ako aj informácie o ukazovateli prebytku trhovej stabilizačnej rezervy (MSR) v roku 2018 a príspevky členských štátov do MSR v roku 2019. V nadväznosti na sprísnené požiadavky na transparentnosť a predkladanie správ v revidovanej smernici o EU ETS sa v tohtoročnej správe po prvýkrát uvádza prehľad skutočných súm štátnej pomoci, ktoré vynakladajú členské štáty na kompenzáciu nepriamych nákladov na emisie oxidu uhličitého v roku 2017.

Pokiaľ nie je uvedené inak, údaje použité v tejto správe sú informácie, ktoré boli verejne dostupné a ktoré mala Komisia k dispozícii ku koncu júna 2018⁹. Všeobecné a opisné informácie o EU ETS sa uvádzajú v rámčekoch v celej správe.

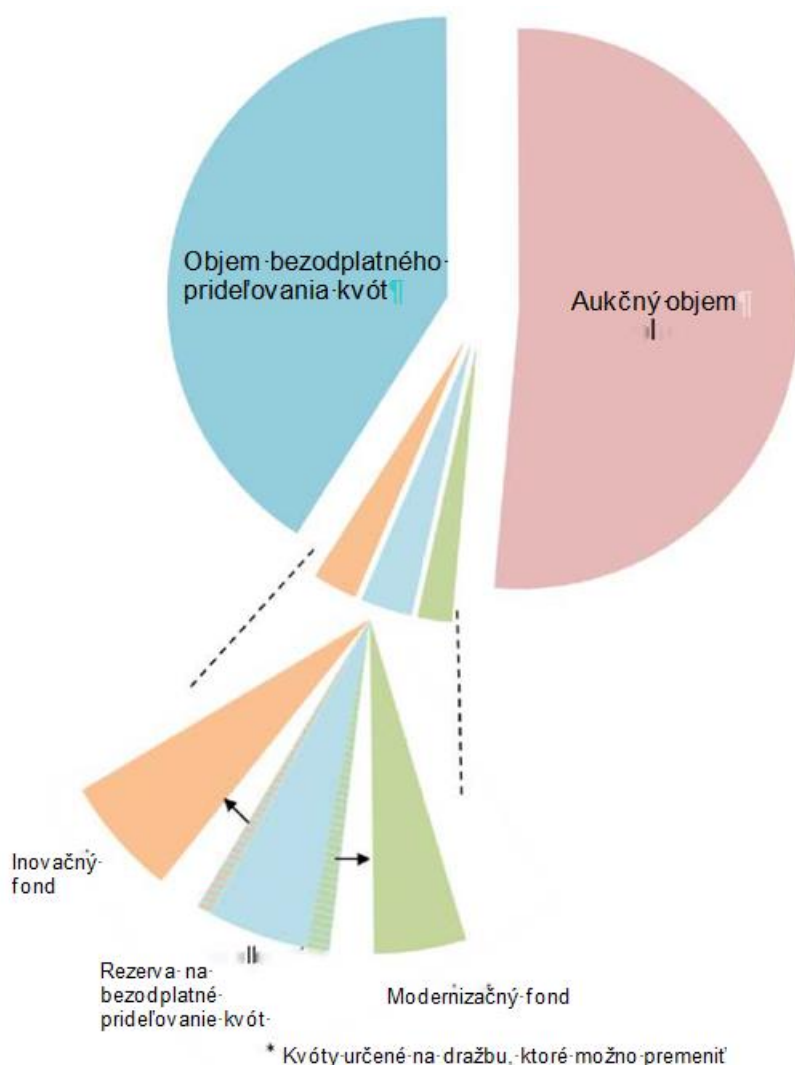
⁸ Správy uverejnené v predchádzajúcich rokoch sa nachádzajú na stránke:
https://ec.europa.eu/clima/policies/ets_en#tab-0-1

⁹ Uzávierka bola 29. júna 2018.

2. RÁMEC EU ETS VO FÁZE 4 (2021 – 2030)

Cieľom revidovanej smernice o EU ETS vo fáze 4 je uľahčiť dosiahnutie trojakého cieľa, ktorým je zníženie emisií skleníkových plynov o 43 % v odvetviach systému EU ETS do roku 2030, zabezpečenie priemyselnej konkurencieschopnosti a podpora nízkouhlíkovej modernizácie a inovácie prostredníctvom série vzájomne prepojených opatrení.

Obrázok 1: Prehľad týkajúci sa stropu fázy 4

2.1. Posilnený systém EU ETS

S cieľom zvýšiť tempo znižovania emisií bude celkový počet emisných kvót klesať tempom 2,2 % ročne začínajúc od roku 2021 v porovnaní so súčasným tempom 1,74 %. Tento nárast znamená stabilné znižovanie približne o 48 miliónov kvót ročne v porovnaní so súčasnými 38 miliónmi a je v súlade so znížením emisií skleníkových plynov z odvetví zahrnutých do systému ETS o 43 % do roku 2030 v porovnaní s úrovňami v roku 2005.

Okrem toho trhovú stabilizačná rezerva (MSR), ako mechanizmus zavedený na zníženie nerovnováhy na trhu s uhlíkom, bude výrazne posilnená. V rokoch 2019 až 2023 sa miera, akou sa kvóty zahrnú do MSR, zdvojnásobí na 24 % s cieľom rýchlejšie obnoviť rovnováhu emisných kvót na trhu s uhlíkom.

Na ďalšie zlepšenie fungovania systému EU ETS od roku 2023 bude počet emisných kvót umiestnených v MSR obmedzený na aukčný objem z predchádzajúceho roka. Kvóty umiestnené v rezerve, ktoré presahujú toto množstvo, stratia platnosť, pokiaľ sa v prvom preskúmaní MSR v roku 2021 nerozhodne inak.

Členské štáty môžu dobrovoľne zrušiť kvóty z celkového aukčného objemu, ktorý majú k dispozícii, v prípade ukončenia prevádzky výrobnéj kapacity elektrickej energie v dôsledku dodatočných vnútroštátnych opatrení. Ak sa elektrárne odstaví bez toho, aby sa príslušný členský štát rozhodol zrušiť kvóty, účinok sa v pravidlách MSR zohľadní tým, že sa zvýši množstvo umiestnené do rezervy alebo sa kvóty z rezervy uvoľnia neskôr.

Viac informácií o vykonávaní revidovaných ustanovení MSR sa nachádza v kapitole 4.3 (Dosiachnutie rovnováhy medzi ponukou a dopytom).

2.2. Cielenejšie pravidlá v oblasti úniku uhlíka

Súčasný rámec bezodplatného pridelovania kvót bude vo fáze 4 vo všeobecnosti zachovaný, aby sa zabezpečila predvídateľnosť a transparentnosť pre európsky priemysel, čím sa budú riešiť obavy týkajúce sa konkurencieschopnosti priemyslu v globalizovanom svete. Bezodplatné pridelovanie kvót bude naďalej predvídateľné a transparentné na základe referenčných hodnôt odvodených so zreteľom na výkonnosť 10 % najefektívnejších zariadení v EÚ. Na základe skúseností s vykonávaním zo súčasného obdobia obchodovania sa však zaviedlo niekoľko praktických zlepšení.

Bezodplatné pridelovanie kvót sa vo fáze 4 bude zameriavať na odvetvia, ktoré sú najviac vystavené riziku presunu výroby mimo EÚ. Úroveň, do akej sú odvetvia vystavené riziku úniku uhlíka, sa bude posudzovať na základe ukazovateľa odrážajúceho intenzitu obchodu a emisií. Odvetvia s vysokou úrovňou vystavenia budú zahrnuté do zoznamu odvetví vystavených riziku úniku uhlíka a budú bezodplatne dostávať kvóty rovnajúce sa 100 % príslušnej referenčnej hodnoty. Pokiaľ ide o odvetvia s nižšou úrovňou vystavenia, bezodplatné pridelovanie kvót bude do roku 2026 predstavovať 30 %, a potom sa do roku 2030 postupne zruší. Komisia v súčasnosti zostavuje zoznam odvetví vystavených riziku úniku uhlíka na nasledujúce obdobie obchodovania (pozri dodatok 6 k prílohe), ktorý bude platný pre celú fázu 4.

S cieľom zabrániť neočakávaným ziskom a zohľadniť pokrok v oblasti technológií a inovácií od roku 2008 sa v rámci fázy 4 dvakrát aktualizuje všetkých 54 referenčných hodnôt určujúcich úroveň bezodplatného pridelovania kvót pre každé zariadenie na základe skutočných údajov. Pre každú referenčnú hodnotu sa stanoví ročná miera zníženia. Bude sa pohybovať medzi minimálnou ročnou mierou 0,2 % v prípade odvetví s nižšou úrovňou

zavádzania inovácií a maximálnou ročnou mierou 1,6 % v prípade odvetví s vyššou úrovňou zavádzania inovácií. Zatiaľ čo minimálnou mierou sa zabezpečí príspevok z odvetví, ktoré znižujú emisie pomalším spôsobom, maximálnou mierou sa poskytnú stimuly pre inovačné odvetvia na rýchlejšie zníženie emisií. Práca na delegovanom akte o revízii pravidiel bezodplatného pridelovania kvót na roky 2021 – 2030 prebieha, pričom sa očakáva, že práca na aktualizácii referenčných hodnôt pre bezodplatné pridelovanie kvót na roky 2021 – 2025 sa začne koncom roka 2019 (pozri dodatok 6 k prílohe).

Kvóty jednotlivým zariadeniam sa navyše môže každoročne upraviť tak, aby sa zohľadnili významné zvýšenia a zníženia objemu výroby. Prahová hodnota pre úpravy je stanovená na 15 % a bude sa posudzovať na základe kľavého priemeru dvoch rokov. S cieľom zabrániť manipulácii a zneužitiu systému úprav pridelovania kvót môže Komisia prijať vykonávacie akty na vymedzenie ďalších opatrení na účely úpravy. Očakáva sa, že práca na vykonávacom akte sa začne koncom roka 2018 (pozri dodatok 6 k prílohe).

S cieľom vyhnúť sa uplatňovaniu medziodvetvového korekčného faktora (CSCF) v nasledujúcom období obchodovania bola zavedená nová významná záruka vo forme „rezervy na bezodplatné pridelovanie kvót“. Ak by bolo nevyhnutné použiť korekčný faktor, rezerva sa použije formou zníženia podielu kvót, ktoré sa majú vydražiť počas fázy 4 až do výšky 3 % celkového množstva kvót, čím sa zvýši suma, ktorá je k dispozícii na bezodplatné pridelovanie. Ak sa kvóty vyčlenené na rezervu na bezodplatné pridelovanie kvót nepoužijú, budú k dispozícii na doplnenie novovzniknutého fondu na inováciu a fondu na modernizáciu (pozri oddiel 2.3).

Možnosť členských štátov poskytnúť štátnu pomoc odvetviám vystaveným riziku úniku uhlíka v dôsledku významných nepriamych nákladov na emisie oxidu uhličitého (t. j. nákladov vyplývajúcich zo zvýšených cien elektrickej energie) bude pokračovať vo fáze 4 (pozri oddiel 4.1.2.1.2). Okrem toho bude doplnená o prísnejšie ustanovenia týkajúce sa transparentnosti a predkladania správ. Členské štáty by sa mali usilovať o to, aby na tento účel nepoužívali viac ako 25 % príjmov z obchodovania formou aukcie, pričom ak prekročia toto množstvo, budú musieť v správe predložiť odôvodnenie v záujme transparentnosti. Okrem toho budú musieť pravidelne zverejňovať sumu vyplácanú príjemcom kompenzácie, a to na úrovni odvetvia aj na celkovej úrovni. Vzhľadom na nové ustanovenia Komisia začala revíziu usmernení o štátnej pomoci v súvislosti s EU ETS¹⁰ na nasledujúce obdobie obchodovania (pozri dodatok 6 k prílohe).

2.3. Financovanie nízkouhlíkovej inovácie a modernizácie odvetvia energetiky

Viaceré mechanizmy nízkouhlíkoveho financovania pomôžu priemyselným odvetviám a odvetviu energetiky plniť výzvy v oblasti inovácie a investícií spojené s prechodom na nízkouhlíkové hospodárstvo vo fáze 4. Zahŕňajú dva nové fondy:

¹⁰ Usmernenia k niektorým opatreniam štátnej pomoci v súvislosti so systémom obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov po roku 2012, Ú. v. EÚ C 158, 5.6.2012, s. 4.

- Prostredníctvom **inovačného fondu** sa budú na konkurenčnom základe podporovať demonštračné projekty inovačných technológií a prevratných inovácií v odvetviach, na ktoré sa vzťahuje systém EU ETS, ako sú inovačné obnoviteľné zdroje energie, zachytávanie a využívanie oxidu uhličitého (CCU) a uskladňovanie energie. Dostupné zdroje budú zodpovedať trhovej hodnote najmenej 450 miliónov kvót v čase obchodovania s nimi formou aukcie. Bude ich dopĺňať akýkoľvek nevyčerpaný rozpočet z programu NER300 a maximálne 50 miliónov kvót, ktoré môžu byť dané k dispozícii pre fond, ak nebudú potrebné na už objasnenú rezervu na bezodplatné pridelenie kvót. Na podporu z inovačného fondu budú oprávnené projekty vo všetkých členských štátoch vrátane projektov v malom rozsahu. Práca na zriadení inovačného fondu sa začala verejnou konzultáciou na začiatku roka 2018¹¹ (pozri dodatok 6 k prílohe).
- Prostredníctvom **modernizačného fondu** sa budú podporovať investície do modernizácie odvetvia energetiky a širších energetických systémov, zvyšovanie energetickej účinnosti a obnoviteľnej energie a uľahčenie spravodlivého prechodu v regiónoch závislých od uhlíka v 10 členských štátoch s najnižšími príjmami¹². Zariadenia na výrobu energie využívajúce pevné fosílné palivá nebudú oprávnené na podporu¹³. Fond sa vybaví kvótami zodpovedajúcimi 2 % celkového množstva vo fáze 4, vydraženými v súlade s pravidlami a spôsobmi stanovenými pre aukcie uskutočňované na spoločnej aukčnej platforme. V závislosti od miery, v akej sa podiel kvót určených na obchodovanie formou aukcie zníži na účely rezervy na bezodplatné pridelenie kvót, sa množstvo kvót dostupných pre fond môže zvýšiť o maximálne 0,5 % celkového množstva kvót. Práca na zriadení modernizačného fondu sa začala v septembri 2018 prípravnými seminármi v prijímajúcich členských štátoch (pozri dodatok 6 k prílohe).

Okrem dvoch nových fondov bude naďalej k dispozícii voliteľné prechodné bezodplatné pridelenie kvót podľa článku 10c smernice o EU ETS na modernizáciu energetických odvetví v tých istých členských štátoch s nižšími príjmami, ktoré sú oprávnené na podporu z modernizačného fondu. Transparentnosť postupov pridelenia zdrojov sa výrazne zvýšila. Projekty s hodnotou vyššou ako 12,5 milióna EUR budú vybrané na základe súťažného ponukového konania, zatiaľ čo investície s nižšou ako uvedenou hodnotou budú musieť byť vybrané na základe jasných a transparentných kritérií, pričom výsledky výberu budú predmetom verejnej konzultácie (pokiaľ takéto projekty nie sú vybrané aj prostredníctvom súťažného ponukového konania). V revidovanej smernici o EU ETS sa stanovuje, kvóty z tretieho obdobia obchodovania (2013 – 2020), ktoré sa nepridelia podľa článku 10c, možno prideliť v období 2021 – 2030 na investície vybrané prostredníctvom súťažného ponukového

¹¹ Informácie o verejných konzultáciách sa nachádzajú na stránke:

https://ec.europa.eu/clima/consultations/public-consultation-establishment-innovation-fund_sk_sk.

¹² Bulharsko, Česká republika, Chorvátsko, Estónsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Poľsko, Rumunsko a Slovensko.

¹³ Výnimka sa urobila v prípade efektívneho a udržateľného diaľkového vykurovania v členských štátoch s HDP na obyvateľa v trhových cenách pod úrovňou 30 % priemeru EÚ v roku 2013 (Bulharsko a Rumunsko). Táto výnimka sa týka iba 30 % dostupných finančných prostriedkov pre tieto členské štáty.

konania, výnimkou je prípad, ak sa dotknutý členský štát rozhodne nepridelit' niektoré alebo všetky tieto kvóty a informuje Komisiu o svojom zámere do **30. septembra 2019**. Okrem toho podľa nových ustanovení môžu oprávnené členské štáty použiť celkové množstvo kvót pridelených podľa článku 10c alebo ich časť na podporu investícií v rámci modernizačného fondu za predpokladu, že Komisii oznámia príslušné sumy do **30. septembra 2019**.

3. INFRAŠTRUKTÚRA EU ETS

3.1. Zahrnuté činnosti, zariadenia a prevádzkovatelia lietadiel

Systém EU ETS funguje v 31 krajinách Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP). Obmedzujú sa ním emisie z takmer 11 000 elektrární a výrobných zariadení, ako aj z činností vyše 500 prevádzkovateľov lietadiel, ktorí lietajú medzi letiskami v rámci EHP. Vzťahuje sa približne na 40 % emisií skleníkových plynov v EÚ.

Od fázy 3 (2013 – 2020)* sa odvetvia so stacionárnymi zariadeniami, na ktoré sa vzťahuje systém EU ETS, radia medzi energeticky náročné priemyselné odvetvia. Patria sem elektrárne a iné spaľovacie zariadenia s menovitým tepelným príkonom > 20 MW (okrem zariadení na nebezpečný alebo komunálny odpad), rafinérie ropy, koksárenské pece, železiarne a oceliarne, výroba cementových slinkov, skla, vápna, tehál, keramiky, celulózy, papiera a lepenky, hliníka, petrochemických výrobkov, amoniaku, kyseliny dusičnej, kyseliny adipovej, etándiálu a kyseliny glyoxylovej, zachytávanie CO₂, potrubná preprava a geologické ukladanie CO₂.

Rozsah pôsobnosti systému EU ETS v odvetví letectva bol v období 2013 – 2016 obmedzený len na lety v rámci EHP, kým sa čakalo na prijatie globálnej koncepcie na pôde Medzinárodnej organizácie (ICAO). ICAO sa v roku 2016 dohodla na uznesení o systéme kompenzácie a znižovania emisií uhlíka pre medzinárodné letectvo (CORSIA) so začiatkom v roku 2021. V nadväznosti na dohodu a kým sa nezačne uplatňovať CORSIA, sa v roku 2017 rozsah pôsobnosti v rámci EHP v odvetví leteckej dopravy predĺžil do roku 2023 (pozri oddiel 5).

Systém EU ETS zahŕňa emisie oxidu uhličitého (CO₂), ale aj emisie oxidu dusného (N₂O) zo všetkých typov výroby kyseliny dusičnej, kyseliny adipovej, etándiálu a kyseliny glyoxylovej a emisie plnofluórovaných uhlíkovodíkov (PFC) z výroby hliníka. Napriek tomu, že účasť na systéme EU ETS je povinná, v niektorých odvetviach sú zahrnuté len zariadenia presahujúce určitú veľkosť. Zúčastnené krajiny môžu navyše vylúčiť malé zariadenia (emitujúce menej ako 25 000 ton CO_{2e}) zo systému, ak sú zavedené alternatívne a ekvivalentné opatrenia. V revidovanej smernici o EU ETS sa navyše stanovuje, že vo fáze 4 možno veľmi malé zdroje emisií (s nahlásenými emisiami v množstve menej ako 2 500 ton CO_{2e} za uplynulé tri roky) vylúčiť zo systému EU ETS, pričom podmienkou je existencia zjednodušených opatrení na monitorovanie s cieľom posúdiť množstvo ich emisií. V prípade, že emisie veľmi malých zariadení prekročia toto množstvo v ktoromkoľvek kalendárnom roku, opäť sa začlenia do systému. Zúčastnené krajiny môžu do systému EU ETS začleniť aj ďalšie odvetvia a skleníkové plyny.

* Informácie o fáze 1 a fáze 2 systému EU ETS sa nachádzajú na stránke: https://ec.europa.eu/clima/policies/ets/pre2013_sk.

V správach podľa článku 21, ktoré predložili zúčastnené krajiny¹⁴ v roku 2018, sa uvádza, že v roku 2017 existovalo celkovo 10 688 povolených zariadení v porovnaní s 10 790 zariadeniami v roku 2016 a približne 10 950 zariadeniami v roku 2015.

Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch, palivá spaľované v rámci systému EU ETS v roku 2017 boli naďalej prevažne fosílné. Avšak 28 členských štátov nahlásilo aj využívanie biomasy (v porovnaní s 29 v minulom roku) v 2 181 zariadeniach (20,4 % z celkového počtu zariadení). To je porovnateľné s 2 079 zariadeniami, ktoré minulý rok tvorili 19 % všetkých zariadení. Tri krajiny (LI, LV a MT) nenahlásili žiadne využívanie biomasy¹⁵. Emisie z biomasy predstavovali približne 145 miliónov ton CO₂ v roku 2017 (8 % z emisií nahlásených v rámci EU ETS), čo je len malý nárast z približne 141 miliónov ton CO₂ v roku 2016 (v tom čase takisto približne 8 % z emisií nahlásených v rámci systému EU ETS). V roku 2017 iba Švédsko nahlásilo používanie biopalív v prípade dvoch prevádzkovateľov lietadiel (v roku 2016 nahlásili takéto používanie Nemecko a Švédsko v prípade troch prevádzkovateľov a v roku 2015 v prípade štyroch prevádzkovateľov lietadiel).

Údaje za rok 2017 v rámci kategórií zariadení na základe ročných emisií¹⁶ naznačujú, že ako v predchádzajúcich rokoch, 72 % zariadení je v kategórii A, takmer 21 % v kategórii B a niečo vyššie 7 % v kategórii C. 6 110 zariadení bolo nahlásených ako „zariadenia s nízkymi emisiami“ (57 % z celkového počtu).

Zariadenia systému EU ETS, v ktorých prebiehajú spaľovacie činnosti, možno nájsť vo všetkých zúčastnených krajinách, pričom rafinácia ropy, výroba ocele, cementu, vápna, skla, keramiky, celulózy a papiera prebieha vo väčšine z nich. Pokiaľ ide o činnosti zahrnuté do systému EU ETS dodatočne uvedené v zozname emisií iných ako CO₂, povolenia sa nahlásili ako vydané v 12 krajinách pre primárnu výrobu hliníka a plnofluórovaných uhlíkovodíkov (PFC) (DE, FR, EL, IS, IT, NL, NO, RO, SE, SI, SK, UK) a pre výrobu kyseliny dusičnej a emisie N₂O sa povolenia nahlásili ako vydané v 20 krajinách (všetky s výnimkou CY, DK, EE, ES, IE, IS, LI, LU, LV, MT a SI). Ostatné sektory N₂O – výroba kyseliny adipovej sa nahlásila v troch krajinách (DE, FR, IT) a výroba etándiálu a kyseliny glyoxylovej sa nahlásila v dvoch krajinách (DE, FR). Iba Nórsko hlásilo činnosti zachytávania a ukladania CO₂.

Sedem krajín (ES, FR, HR, IS, IT, SI, UK) využilo možnosť vylúčiť zo systému EU ETS malé zdroje emisií v súlade s článkom 27 smernice o EU ETS. Emisie vylúčené za rok 2017 predstavovali 2,85 milióna ton CO₂ (približne 0,16 % zo všetkých overených emisií).

¹⁴ V súvislosti so správami podľa článku 21 pojem „zúčastnené krajiny“ alebo jednoducho „krajiny“ zahŕňa 28 členských štátov EÚ a krajiny EHP (Island, Nórsko a Lichtenštajnsko).

¹⁵ Emisie z biomasy sa v systéme EU ETS posudzujú s nulovou hodnotou, t. j. emisie sa musia nahlasovať, ale nemusia sa za ne odovzdávať kvóty.

¹⁶ Zariadenia kategórie C vypúšťajú viac ako 500 000 ton CO₂e ročne, zariadenia kategórie B vypúšťajú 500 000 až 50 000 ton CO₂e ročne a zariadenia kategórie A vypúšťajú menej ako 50 000 ton CO₂e ročne. Okrem toho „zariadenia s nízkymi emisiami“ predstavujú podmnožinu zariadení kategórie A, ktoré vypúšťajú menej ako 25 000 ton CO₂e ročne. Pozri nariadenie Komisie (EÚ) č. 601/2012 z 21. júna 2012 o monitorovaní a nahlasovaní emisií skleníkových plynov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, Ú. v. EÚ L 181, 12.7.2012, s. 30.

Podľa predložených správ podľa článku 21 v roku 2018 doteraz osem krajín (BE, DK, FR, HR, HU, LI, LT, NL) využilo ustanovenie podľa článku 13 nariadenia o monitorovaní a nahlasovaní (MRR)¹⁷ a povolilo používanie zjednodušených plánov monitorovania v nízko rizikových prípadoch pri stacionárnych zariadeniach. Od roku 2016 sa pridalo iba Holandsko. Pokiaľ ide o prevádzkovateľov lietadiel s nízkymi emisiami, tri krajiny nahlásili využívanie tohto ustanovenia v roku 2017 (BE, IS a PL).

V roku 2017 bolo nahlásených 541 prevádzkovateľov lietadiel, ktorí mali plán monitorovania (v porovnaní s 503 nahlásenými v roku 2016 a 524 v roku 2015). 58 % (316) nahlásených prevádzkovateľov bolo komerčných, pričom zvyšných 42 % (225) bolo nekomerčných¹⁸. Celkovo 280 (takmer 52 %) možno považovať za malé zdroje emisií (v porovnaní s 249, čo v roku 2016 predstavovalo 50 % a 274, čo v roku 2015 predstavovalo 52 %).

3.2. Register Únie a protokol transakcií Európskej únie (EUTL)

V rámci registra Únie a protokolu transakcií Európskej únie (EUTL) sa sleduje vlastníctvo všeobecných kvót a kvót pre leteckú dopravu, pričom sa na tento účel zaznamenávajú sumy na účtoch a transakcie medzi účtami. Vedie a spravuje ich Komisia, pričom kontaktným bodom pre približne 15 000 účtov (spoločnosti alebo fyzické osoby) sú vnútroštátni správcovia registra v 31 zúčastnených krajinách. Zatiaľ čo v registri Únie sa vedú účty stacionárnych zariadení a prevádzkovateľov lietadiel, prostredníctvom EUTL sa automaticky kontrolujú, zaznamenávajú a povoľujú všetky transakcie medzi účtami, čím sa zabezpečuje, aby boli všetky prevody v súlade s pravidlami systému EU ETS.

Údaje zaznamenané v registri Únie a EUTL sú dôležitým zdrojom informácií pre rôzne typy výkazov v systéme EU ETS, ako je výpočet ukazovateľa prebytku trhovej stabilizačnej rezervy (pozri oddiel 4.3) a správy predkladané Európskou environmentálnou agentúrou (EEA). Prostredníctvom EUTL sa zabezpečuje transparentnosť v systéme EU ETS, zverejňovanie* informácií o právach na pridelovanie kvót a o súlade stacionárnych zariadení a prevádzkovateľov lietadiel s ustanoveniami o ETS.

* Informácie, ktoré zverejňuje EUTL, sa nachádzajú na stránke: <http://ec.europa.eu/environment/ets/>.

Register Únie a EUTL boli v roku 2017 plne funkčné nepretržite počas 365 dní, pričom v dôsledku technických inovácií sa vyskytli len malé prerušenia, ktorých celková dĺžka predstavovala približne 17 hodín.

V roku 2017 Komisia začala prechod na modernejšiu a bezpečnejšiu hostingovú platformu pre register Únie aj pre EUTL, a dokončila ho v júni 2018. Okrem toho Komisia po dohode

¹⁷ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 601/2012 z 21. júna 2012 o monitorovaní a nahlasovaní emisií skleníkových plynov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, Ú. v. EÚ L 181, 12.7.2012, s. 30.

¹⁸ Príkladom komerčného prevádzkovateľa lietadiel by bola letecká spoločnosť v oblasti osobnej dopravy poskytujúca služby širokej verejnosti. Príkladom nekomerčného prevádzkovateľa lietadiel by bolo súkromné lietadlo.

s členskými štátmi začala vykonávať niekoľko zmien zameraných na zlepšenie efektívnosti práce s registrom Únie.

Vo februári 2018 bolo nariadenie o registri EU ETS¹⁹ zmenené tak, aby sa ním vykonávali ochranné opatrenia na ochranu environmentálnej integrity EU ETS v prípadoch, keď sa právne predpisy prestanú uplatňovať na členský štát, ktorý vystupuje z EÚ.

4. FUNGOVANIE TRHU S UHLÍKOM V ROKU 2017

V tejto kapitole sa uvádzajú informácie o aspektoch súvisiacich s ponukou kvót a dopytom po kvótach v systéme EU ETS. Pokiaľ ide o stranu ponuky, zahrnuté sú informácie týkajúce sa stropov, bezodplatného pridelovania kvót, programu NER300, obchodovania formou aukcie, výnimiek z úplného obchodovania formou aukcie v odvetví energetiky (článok 10c), využívania medzinárodných kreditov, ako aj kapitola o systémoch kompenzácie nepriamych nákladov na emisie oxidu uhličitého.

Na strane dopytu sa uvádzajú informácie o množstve overených emisií a o spôsoboch zabezpečenia rovnováhy medzi dopytom a ponukou kvót, ako je trhová stabilizačná rezerva (MSR).

¹⁹ Nariadenie Komisie (EÚ) 2018/208 z 12. februára 2018, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 389/2013, ktorým sa zriaďuje register Únie, Ú. v. EÚ L 39/3, 13.2.2018, s. 3.

4.1. Ponuka: kvóty uvedené do obehu

4.1.1. Strop

Strop je absolútne množstvo skleníkových plynov, ktoré môžu emitovať subjekty, na ktoré sa vzťahuje systém, aby sa zabezpečilo splnenie cieľa zníženia emisií a jeho zodpovedanie množstvu kvót uvedených do obehu počas obdobia obchodovania. Vo fáze 3 sa uplatňuje spoločný celoeurópsky emisný strop, čím sa nahrádza predchádzajúci systém vnútroštátnych stropov.

Strop emisií pre stacionárne zariadenia na rok 2013 sa stanovil na 2 084 301 856 kvót. Tento strop sa každoročne znižuje o koeficient lineárneho zníženia zodpovedajúci 1,74 % priemerného celkového množstva kvót, ktoré boli každoročne vydané v období rokov 2008 – 2012, čím sa zabezpečí, že množstvo kvót, ktoré môžu používať stacionárne zariadenia, bude v roku 2020 o 21 % nižšie ako v roku 2005.

Strop emisií pre odvetvie leteckej dopravy sa pôvodne stanovil na 210 349 264 kvót pre leteckú dopravu ročne, čo je o 5 % menej ako priemerná ročná úroveň emisií z leteckej dopravy v rokoch 2004 – 2006. Strop sa 1. januára 2014 zvýšil o 116 524 kvót pre leteckú dopravu vzhľadom na to, že sa do systému EU ETS pripojilo Chorvátsko. Tento strop mal odrážať právne predpisy z roku 2008*, v ktorých sa uvádza, že všetky lety smerujúce mimo EHP, do EHP a v rámci neho sa zahrnú do systému EU ETS. Rozsah pôsobnosti systému EU ETS však bol dočasne obmedzený na lety v rámci EHP v období rokov 2013 – 2016 s cieľom podporiť vytvorenie globálneho opatrenia organizácie ICAO na účely stabilizovania emisií z medzinárodnej leteckej dopravy na cieľovú úroveň roka 2020. Z toho dôvodu bolo množstvo kvót pre leteckú dopravu uvedené do obehu v rokoch 2013 – 2016 výrazne nižšie ako pôvodný strop. V roku 2017 sa až do začatia uplatňovania globálneho opatrenia ICAO rozsah pôsobnosti v rámci EHP v odvetví leteckej dopravy predĺžil do roku 2023 (pozri oddiel 5).

* Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/101/ES z 19. novembra 2008, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2003/87/ES s cieľom začleniť činnosti leteckej dopravy do systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v rámci Spoločenstva.

V tabuľke 1 sú uvedené údaje o strope pre stacionárne zariadenia a množstvo kvót pre leteckú dopravu ročne uvedené do obehu²⁰ pre každý rok počas fázy 3 systému EU ETS.

²⁰ Množstvo kvót pre leteckú dopravu uvedených do obehu od roku 2013 je výsledkom prístupu zdola nahor vychádzajúceho z bezodplatného prideľovania kvót (určeného na základe referenčných hodnôt založených na činnostiach na činnosť prevádzkovateľov v rámci EHP). Počet vydražených kvót sa potom odvodí na základe skutočnosti, že bezodplatné prideľovanie kvót (vrátane osobitnej rezervy na neskoršiu distribúciu rýchlo rastúcim prevádzkovateľom lietadiel a novým účastníkom) by malo predstavovať 85 % z celkového množstva a obchodovanie formou aukcie by malo predstavovať 15 %.

Tabuľka 1: Strop EU ETS na roky 2013 – 2020

Rok	Ročný strop (zariadenia)	Ročné kvóty pre leteckú dopravu uvedené do obehu²¹
2013	2 084 301 856	32 455 296
2014	2 046 037 610	41 866 834
2015	2 007 773 364	50 669 024
2016	1 969 509 118	38 879 316
2017	1 931 244 873	38 711 651
2018	1 892 980 627	38 703 971 ²²
2019	1 854 716 381	
2020	1 816 452 135	

²¹ Okrem bezodplatného pridelovania kvót a súm obchodovaných formou aukcie zahŕňajú aktualizované údaje aj vymenené medzinárodné kredity.

²² Vrátane informácií z aukčného kalendára na rok 2018.

4.1.2. Vydané kvóty

4.1.2.1. Bezodplatné pridelovanie kvót

Hoci vo fáze 3 systému EU ETS je obchodovanie formou aukcie štandardným spôsobom pridelovania kvót, značné množstvo kvót sa aj naďalej prideluje bezodplatne. Platia tieto zásady:

- na výrobu elektriny sa už neudeľujú bezodplatné kvóty,
- bezodplatné kvóty sa distribuujú podľa pravidiel harmonizovaných v rámci celej EÚ,
- bezodplatné pridelovanie kvót je postavené na referenčných kritériách výkonu s cieľom posilniť stimuly motivujúce k znižovaniu emisií skleníkových plynov a inováciám a odmeniť najefektívnejšie zariadenia,
- zriadila sa celoeurópska rezerva pre nových účastníkov (NER) pre nové zariadenia a zariadenia, ktoré výrazne zvyšujú kapacitu, ktorá zodpovedá 5 % celkového množstva kvót vo fáze 3.

Kvóty sa bezodplatne pridelujú priemyselným zariadeniam na riešenie rizika úniku uhlíka (situácia, keď spoločnosti z dôvodu nákladov presúvajú výrobu do tretích krajín s menej prísnymi obmedzeniami emisií skleníkových plynov, čo môže viesť k zvyšovaniu ich celkových emisií). Odvetvia a pododvetvia, ktorým hrozí vysoké riziko úniku uhlíka, sú uvedené na zozname odvetví vystavených riziku úniku uhlíka*. Zatiaľ čo pôvodný zoznam sa vzťahoval na obdobie rokov 2015 – 2019, v revidovanej smernici o EU ETS sa jeho platnosť predĺžila do roku 2020.

* Zoznam odvetví vystavených riziku úniku uhlíka sa nachádza na stránke: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/ALL/?uri=CELEX:32014D0746>.

V priebehu fázy 3 bude približne 43 % z celkového množstva dostupných kvót pridelených bezodplatne priemyselným zariadeniam a zariadeniam na výrobu elektriny, zatiaľ čo podiel kvót, s ktorými majú členské štáty obchodovať formou aukcie, predstavuje 57 %.

Po odpočítaní 300 miliónov kvót na program NER300 bolo v pôvodnej rezerve pre nových účastníkov (NER) umiestnených 480,2 milióna kvót. Do júna 2018 sa 153,1 milióna kvót vyhradilo pre 780 zariadení pre celú fázu 3. Zostávajúcu rezervu NER, ktorá predstavuje 327,1 milióna kvót, možno v budúcnosti distribuovať. Predpokladá sa však, že značné množstvo týchto kvót zostane nepridelené.

Do júna 2018 sa objem kvót na bezodplatné pridelovanie znížil približne o 376 miliónov kvót z dôvodu zatvorenia zariadení alebo zníženia výroby alebo výrobnnej kapacity zariadení oproti výrobe alebo kapacite pôvodne použitej na výpočet kvót na pridelenie v rámci fázy 3.

Tabuľka 2: Počet kvót (v miliónoch) bezodplatne pridelených priemyslu v rokoch 2013 až 2018²³

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Bezodplatné prideľovanie kvót²⁴ (EÚ28 + štáty EZVO, ktoré sú členmi EHP)	903,0	874,8	847,6	821,3	796,2	771,9
Kvóty z rezervy pre nových účastníkov (investície „na zelenej lúke“ a zvýšenia kapacity)	11,5	14,7	17,8	20,3	20,7	20,0
Bezodplatné kvóty, ktoré zostávajú nepridelené z dôvodu ukončenia prevádzky alebo zmien výroby alebo výrobnnej kapacity	40,2	58,6	70,0	66,1	68,9	72,2

Vzhľadom na to, že dopyt po bezodplatne prideľovaných kvótach presiahol dostupné množstvo, prideľovanie kvót pre všetky zariadenia, na ktoré sa vzťahuje systém EU ETS, sa znížilo o rovnaký percentuálny podiel uplatnením „medziodvetvového korekčného faktora (CSCF)“²⁵. Komisia v januári 2017 revidovala²⁶ pôvodné hodnoty CSCF v nadväznosti na rozhodnutie²⁷ Súdneho dvora.

²³ Údaje zahŕňajú oznámenia od členských štátov prijaté do júna 2018 a môžu sa výrazne zmeniť v dôsledku neskorších oznámení.

²⁴ Počiatočná suma pred uplatnením znížení uvedených ďalej v tabuľke.

²⁵ Rozhodnutie Komisie 2013/448/EÚ, Ú. v. EÚ L 240, 7.9.2013, s. 27.

²⁶ Rozhodnutie Komisie 2017/126/EÚ, Ú. V. EÚ L 19, 25.1.2017, s. 93.

²⁷ Rozsudok Súdneho dvora z 28. apríla 2016 v spojených veciach C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 a C-391/14 až C-393/14, Borealis Polyolefine GmbH a i./Bundesminister für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft a i., EU:C:2016:311.

4.1.2.1.1. Program NER300

Program NER300 je rozsiahly program financovania inovačných demonštračných projektov v oblasti výroby nízkouhlíkovej energie. Je zameraný na demonštráciu ekologicky bezpečného zachytávania a ukladania uhlíka (CCS) a inovačné technológie v oblasti obnoviteľných zdrojov energie (RES) na komerčnej úrovni v rámci EÚ.

Program NER 300 je financovaný zo speňaženia 300 miliónov emisných kvót z NER. Finančné prostriedky boli poskytnuté na projekty vyberané v dvoch kolách výziev na predkladanie ponúk v decembri 2012 a júli 2014.

Na základe týchto dvoch výziev na predkladanie ponúk sa celkovo vybralo 38 projektov v oblasti RES a 1 projekt v oblasti CCS v 20 členských štátoch EÚ, na ktoré boli pridelené prostriedky vo výške 2,1 miliardy EUR. Z nich 6 je v prevádzke: bioenergetický projekt BEST v Taliansku a Verbiostraw v Nemecku, projekty v oblasti veternej energie na pevnine Windpark Blaiken vo Švédsku a Windpark Handalm v Rakúsku a projekty v oblasti veternej energie na mori Veja Mate a Nordsee One v Nemecku.

Doteraz sa dosiahlo konečné investičné rozhodnutie celkovo pri ďalších 13 projektoch, pričom 14 projektov bolo zrušených. 11 projektov je v rôznych štádiách prípravy. Rozhodnutie o programe NER300 bolo 20. novembra 2017²⁸ zmenené, aby sa umožnilo opätovné investovanie uvoľnených finančných prostriedkov zo zrušených projektov prvej výzvy (doteraz 487 miliónov EUR) do existujúcich finančných nástrojov – do projektov InnovFin Energy Demo a do dlhového nástroja v rámci Nástroja na prepájanie Európy, ktoré spravuje Európska investičná banka (EIB).

Uvoľnené finančné prostriedky zo zrušených projektov druhej výzvy (doteraz 515 miliónov EUR) budú pripočítané k zdrojom dostupným pre inovačný fond (pozri kapitolu 2.3 a dodatok 6).

Tabuľka 3: Projekty NER300 vybrané v rámci prvej a druhej výzvy na predkladanie návrhov²⁹

	Prvá výzva na predkladanie návrhov	Druhá výzva na predkladanie návrhov
Pripravované projekty	8	11
Projekty v prevádzke	6	0
Zrušené projekty	6	8
Spolu	20	19

²⁸ Rozhodnutie Komisie (EÚ) 2017/2172 z 20. novembra 2017, ktorým sa mení rozhodnutie 2010/670/EÚ, pokiaľ ide o použitie nevyplatených výnosov z prvého kola výziev na predloženie návrhov.

²⁹ V súlade s rozhodnutím Komisie 2010/670/EÚ v prípade projektov vybraných v rámci prvej výzvy sa muselo dosiahnuť konečné investičné rozhodnutie do konca roka 2016, zatiaľ čo v prípade projektov vybraných v rámci druhej výzvy sa tak muselo urobiť do konca júna 2018.

4.1.2.1.2. Kompenzácia nepriamych nákladov na emisie oxidu uhličitého

Okrem bezodplatného pridelovania kvót na pokrytie priamych nákladov na emisie oxidu uhličitého môžu členské štáty EÚ poskytnúť štátnu pomoc niektorým priemyselným odvetviam s veľkou spotrebou elektrickej energie ako kompenzáciu nepriamych nákladov na emisie oxidu uhličitého, t. j. nákladov vyplývajúcich zo zvýšených cien elektrickej energie z toho dôvodu, že výrobcovia elektrickej energie prenášajú náklady na nákup kvót na spotrebiteľov.

S cieľom zabezpečiť harmonizované uplatňovanie kompenzácie nepriamych nákladov na emisie oxidu uhličitého vo všetkých členských štátoch, ako aj minimalizovať narušenie hospodárskej súťaže na vnútornom trhu, Komisia prijala usmernenia EÚ ETS o štátnej pomoci*, ktoré sú platné do konca roka 2020. V usmerneniach sa okrem iného stanovujú oprávnené odvetvia a maximálne sumy kompenzácie nepriamych nákladov na emisie oxidu uhličitého. Tieto usmernenia umožňujú len čiastočnú a degresívnu kompenzáciu oprávnených nákladov**, čím sa zachovávajú stimuly v oblasti elektrickej efektívnosti a prechodu k ekologickej energii v súlade s cieľmi systému EÚ týkajúcimi sa dekarbonizácie. V revidovanej smernici o ETS sa členským štátom umožňuje pokračovať v poskytovaní kompenzácie nepriamych nákladov na emisie oxidu uhličitého vo fáze 4 a to sa dopĺňa o sprísnené ustanovenia o transparentnosti a predkladaní správ (pozri oddiel 2.2). Vzhľadom na nové ustanovenia Komisia začala revíziu usmernení EÚ ETS o štátnej pomoci na nasledujúce obdobie obchodovania (pozri dodatok 6 k prílohe).

* Usmernenia k niektorým opatreniam štátnej pomoci v súvislosti so systémom obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov po roku 2012, Ú. v. EÚ C 158, 5.6.2012, s. 4.

** Maximálny podiel oprávnených nákladov sa znižuje z 85 % na obdobie rokov 2013 – 2015 na 80 % na obdobie rokov 2016 – 2018 a na 75 % na obdobie rokov 2019 – 2020.

Komisia doteraz schválila 12³⁰ systémov kompenzácie nepriamych nákladov na emisie oxidu uhličitého v 11 členských štátoch. Najnovšie pribudol valónsky systém, ktorý nadobudol účinnosť 16. 3. 2018, a luxemburský systém, pre ktorý bola štátna pomoc schválená 6. júla 2018.

Ako sa uvádza v oddiele 2, nové požiadavky na transparentnosť a podávanie správ nadobudli účinnosť v roku 2018 ako súčasť revidovanej smernice o EÚ ETS. V dôsledku toho by členské štáty, ktoré zavedú takéto finančné opatrenia, mali do troch mesiacov od konca každého roka zverejniť v jednoducho prístupnej forme celkovú poskytnutú sumu kompenzácie a prehľad podľa jednotlivých odvetví a pododvetví.

Súhrn údajov zverejnených členskými štátmi, pokiaľ ide o kompenzáciu vyplatenú v roku 2017, je uvedený v tabuľke 4.

³⁰ Okrem toho boli prijaté úpravy francúzskeho a španielskeho systému.

Tabuľka 4: Kompenzácia nepriamych nákladov na emisie oxidu uhličitého vyplatená členskými štátmi v roku 2017

Členský štát	Trvanie programu	Kompenzácia nepriamych nákladov vzniknutých v roku 2016 a vyplatená v roku 2017 (v mil. EUR)	Počet príjemcov (zariadení)	Príjmy z obchodovania formou aukcie v roku 2016 (v mil. EUR)	Percentuálny podiel príjmov z obchodovania formou aukcie vynaložených na kompenzáciu nepriamych nákladov
UK ³¹	2013 – 2020	19 ³²	95	419	4,6 %
DE ³³	2013 – 2020	289	902	846	34,1 %
BE (FL) ³⁴	2013 – 2020	46,7	107	107	43,6 %
NL ³⁵	2013 – 2020	53,5	92	145,5	37 %
EL ³⁶	2013 – 2020	12,4	52	147	8,4 %
LT ³⁷	2014 – 2020	1	1	21	4,8 %
SK ³⁸	2014 – 2020	10	5	65	15,4 %
FR ³⁹	2015 – 2020	140	296	231	60,0 %
FI ⁴⁰	2016 – 2020	38	55	71	40,0 %
ES ⁴¹	2013 – 2020	84	136	365	23 %

Celková kompenzácia nepriamych nákladov, ktoré 10 členských štátov vyplatili v roku 2017, predstavovala približne 694 miliónov EUR. Podiel členských štátov, v ktorých sú zavedené

³¹https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/723181/Indirect_Cost_Compensation_EU_ETS_UK_Publication_2017_Revised.pdf.

³² Na základe priemerného výmenného kurzu EUR/GBP v roku 2017 vo výške 0,88723.

³³https://www.strompreiskompensation.de/SPK/SharedDocs/news/SPK-Auswertungsbericht.html?__site=SPK

³⁴https://www.cnc-nkc.be/sites/default/files/report/file/2018-08-13_rapportering_icl_2017_goedgekeurd_door_nkc_fr_en_nl.pdf.

³⁵<https://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/subsidieregeling-indirecte-emissiekosten-ets>.

³⁶<http://www.lagie.gr/anakoinoseis/anakoinoseis/anakoinosi/article/1605/>.

³⁷<http://ukmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritvs/versloaplinka/pramone/valstybes-pagalba>.

³⁸http://www.envirofond.sk/_img/Prehlady/Dotacie/Dotacie_2017.pdf.

³⁹<https://www.ecologique-solidaire.gouv.fr/sites/default/files/Informations%20sur%20la%20compensation%20des%20coûts%20indirects%20en%20France.pdf>.

⁴⁰

<https://tem.fi/documents/1410877/2414868/Päästökauppadirektiivin+mukaiset+tiedot+2017+maksetusta+kompensoituetusta/86ca7fc7-04f7-446b-843d-c4c6fb861386/Päästökauppadirektiivin+mukaiset+tiedot+2017+maksetusta+kompensoituetusta.pdf>.

⁴¹<http://www.mincotur.gob.es/PortalAyudas/emisionesCO2/concesion/2017/Paginas/Resolucion.aspx> and <http://www.mincotur.gob.es/PortalAyudas/emisionesCO2/concesion/2017/Paginas/PropComplementaria.aspx>.

systémy kompenzácie, na HDP EÚ predstavuje približne 70 %. Najväčšími príjemcami kompenzácie boli odvetvie chemického priemyslu, odvetvie neželezných kovov a odvetvie železa a ocele.

V jednom z ustanovení o transparentnosti v revidovanej smernici o EU ETS sa stanovuje, že členské štáty, ktoré vynaložili viac ako 25 % svojich príjmov z obchodovania formou aukcie na kompenzáciu nepriamych nákladov v ktoromkoľvek roku, musia zverejniť správu, v ktorej uvedú dôvody presiahnutia tejto sumy. Príslušné členské štáty preto porovnali svoje výdavky na nepriame náklady v roku 2017 s príjmami z obchodovania formou aukcie v kalendárnom roku 2016⁴². V roku 2017 Belgicko (Flámsko), Fínsko, Francúzsko, Holandsko a Nemecko prekročili prahovú hodnotu 25 % a podľa toho vypracovali správu.

4.1.2.2. Obchodovanie s kvótami formou aukcie

Od fázy 3 systému EU ETS je obchodovanie formou aukcie prostredníctvom primárneho trhu štandardným spôsobom pridelenia kvót. Primárne aukcie sú upravené v nariadení o aukciách*, v ktorom sa uvádza harmonogram, správa a iné aspekty obchodovania formou aukcie, aby sa zabezpečilo jeho vykonávanie otvoreným, transparentným, harmonizovaným a nediskriminačným spôsobom.

* Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1031/2010 z 12. novembra 2010 o harmonograme, správe a iných aspektoch obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov formou aukcie podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Spoločenstve, Ú. v. EÚ L 302, 18.11.2010, s. 1.

Nariadenie o aukciách bolo v roku 2017 zmenené s cieľom od 10. novembra 2017 opätovne vymenovať ICE Futures Europe (ICE) za britskú aukčnú platformu. Táto zmena sa vzťahovala aj na ustanovenia, ktoré boli nevyhnutné vzhľadom na blížiaci sa vykonávanie trhovej stabilizačnej rezervy (MSR). Nariadenie o aukciách sa v súčasnosti ďalej mení na účely opätovného vymenovania EEX za nemeckú aukčnú platformu a umožnenie obchodovania formou aukcie s prvými 50 miliónmi kvótami pre inovačný fond z trhovej stabilizačnej rezervy v roku 2020.

Aukcie počas obdobia nahlasovania sa konali prostredníctvom týchto aukčných platforiem:

- Európska energetická burza AG („EEX“), na ktorej sa obchoduje formou aukcie ako na spoločnej aukčnej platforme pre 25 členských štátov zúčastnených na spoločnom postupe verejného obstarávania a pre Poľsko, ktoré vystúpilo zo spoločného postupu verejného obstarávania, ale zatiaľ nevymenovalo samostatnú aukčnú platformu. Od 5. septembra 2016 burza EEX uskutočňuje aukcie ako druhá spoločná aukčná platforma vymenovaná 13. júla 2016,
- burza EEX, na ktorej sa obchoduje formou aukcie ako na nezávislej aukčnej platforme pre Nemecko,

⁴² Dôvodom porovnania výdavkov v roku 2017 s príjmami z obchodovania formou aukcie v roku 2016 je, že výdavky v roku 2017 predstavujú kompenzáciu nepriamych nákladov, ktoré vznikli spotrebiteľom v súvislosti s nákupom elektrickej energie v kalendárnom roku 2016.

- burza ICE, na ktorej sa obchoduje formou aukcie ako na nezávislej aukčnej platforme pre Spojené kráľovstvo.

Island, Lichtenštajnsko a Nórsko zatiaľ nezačali obchodovať s kvótami formou aukcie. Prebiehajú práce na umožnenie obchodovania s týmito kvótami formou aukcie na spoločnej aukčnej platforme.

V roku 2017 sa na burze EEX, kde prebiehalo obchodovanie formou aukcie v mene jej 27 členských štátov, vydražilo 89 % celkového množstva obchodovaného formou aukcie, pričom na burze ICE sa vydražilo 11 % celkového množstva v mene Spojeného kráľovstva. Do 30. júna 2018 sa uskutočnilo viac ako 1 270 aukcií.

V tabuľke 5 sa uvádza prehľad objemov kvót⁴³ obchodovaných formou aukcie na burzách EEX a ICE do 30. júna 2018 vrátane skorších aukcií⁴⁴ všeobecných kvót.

Tabuľka 5: Celkový objem kvót fázy 3 obchodovaných formou aukcie v rokoch 2012 – 2018

Rok	Všeobecné kvóty	Kvóty pre leteckú dopravu
2012	89 701 500	2 500 000
2013	808 146 500	0
2014	528 399 500	9 278 000
2015	632 725 500	16 390 500
2016	715 289 500	5 997 500
2017	951 195 500	4 730 500
2018 (do 30. júna 2018)	482 921 500	1 930 000

Aukcie vo všeobecnosti prebehli hladko a aukčné zúčtovacie ceny boli vo všeobecnosti v úzkom súlade s cenami na sekundárnych trhoch.

V období od januára 2017 do júna 2018 boli zrušené štyri aukcie buď v dôsledku nesplnenia vyvolávacej ceny, alebo v dôsledku toho, že celkový objem ponúk nedosiahol dražené množstvo. Spolu s týmito štyrmi aukciami sa celkovo zrušilo deväť aukcií z viac ako 1 270 aukcií, ktoré sa konali od konca roka 2012. Prehľad aukčných zúčtovacích cien, počtu účastníkov a pomeru krytia v prípade aukcií so všeobecnými kvótami od roku 2013 do 30. júna 2018 sa uvádza v dodatku 2. Aukčné platformy včas uverejňujú podrobné výsledky každej aukcie na špecializovaných webových stránkach. Ďalšie informácie o výkonnosti

⁴³ Množstvo všeobecných kvót bolo stanovené s prihliadnutím na rozhodnutie č. 1359/2013/EÚ. Množstvo kvót pre leteckú dopravu bolo stanovené s prihliadnutím na rozhodnutie č. 377/2013/EÚ a nariadenie (EÚ) č. 421/2014.

⁴⁴ V roku 2012 sa uskutočnili skoršie aukcie kvót vo fáze 3 vzhľadom na rozšírenú obchodnú prax v odvetví elektrickej energie spočívajúcu v predaji energie na báze forwardov a nákupe požadovaných vstupov (vrátane kvót) pri predaji výstupov.

aukcií vrátane účasti, pomerov krytia a cien sa nachádzajú v správach členských štátov, ktoré sú zverejnené na webovej stránke Komisie⁴⁵.

Celkové príjmy, ktoré členským štátom plynul z obchodovania formou aukcie od roku 2012 do 30. júna 2018, prekročili sumu 26 miliárd EUR (len v roku 2017 dosiahli celkové vytvorené príjmy hodnotu 5,6 miliardy EUR). V smernici o EU ETS sa stanovuje, že aspoň 50 % príjmov z obchodovania formou aukcie vrátane všetkých príjmov z kvót distribuovaných na účely solidarity a rastu by členské štáty mali využiť na účely súvisiace s klímou a energiou. Z informácií predložených Komisii vyplýva, že členské štáty v roku 2017 minuli alebo plánovali minúť 80 % týchto príjmov na účely súvisiace s klímou a energiou⁴⁶.

4.1.2.3. Výnimka z úplného obchodovania formou aukcie v odvetví energetiky

V článku 10c smernice o EU ETS sa stanovuje výnimka zo všeobecného pravidla obchodovania formou aukcie s cieľom podporiť investície do modernizácie odvetvia elektrickej energie v určitých členských štátoch EÚ s nižšími príjmami. Túto výnimku využíva osem z desiatich oprávnených členských štátov*, ktoré výrobcom elektrickej energie bezodplatne pridelujú množstvo kvót, pokiaľ uskutočňujú zodpovedajúce investície.

Bezodplatné kvóty podľa článku 10c sa odpočítajú od množstva kvót, ktoré by inak príslušný členský štát dražil formou aukcie. V závislosti od vnútroštátnych právnych predpisov o uplatňovaní tejto výnimky môžu výrobcovia elektrickej energie dostať bezodplatné kvóty v hodnote zodpovedajúcej vykonávaným investíciám z ich národných investičných plánov, alebo v hodnote zodpovedajúcej platbám uskutočneným do vnútroštátneho fondu, prostredníctvom ktorého sa takéto investície financujú. Keďže bezodplatné pridelovanie kvót výrobcom elektrickej energie podľa článku 10c smernice o ETS by v zásade zahŕňalo štátnu pomoc, vnútroštátne systémy na vykonávanie výnimky podľa článku 10c boli schválené na základe pravidiel týkajúcich sa štátnej pomoci a podliehajú požiadavkám usmernení o štátnej pomoci.**

Prechodné bezodplatné pridelovanie kvót podľa článku 10c bude naďalej k dispozícii v nasledujúcom období obchodovania, ale so sprísnenými ustanoveniami o transparentnosti a s možnosťou pre oprávnené členské štáty použiť celkové množstvo kvót pridelených podľa článku 10c alebo ich časť na podporu investícií v rámci modernizačného fondu (pozri oddiel 2.3).

* Nárok na výnimku majú Bulharsko, Cyprus, Česká republika, Estónsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Poľsko a Rumunsko. Malta a Lotyšsko sa ju rozhodli nevyužiť.

** Usmernenia k niektorým opatreniam štátnej pomoci v súvislosti so systémom obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov po roku 2012, Ú. v. EÚ C 158, 5.6.2012, s. 4.

Počet kvót bezodplatne pridelených výrobcom elektrickej energie v roku 2017 je uvedený v tabuľke 1 dodatku 1 k prílohe a maximálny počet kvót ročne je uvedený v tabuľke 2 dodatku 1.

Celková hodnota investičnej podpory nahlásenej za roky 2009 až 2017 je približne 11,3 miliardy EUR. Približne 80 % tejto sumy bolo určených na modernizáciu a dodatočné

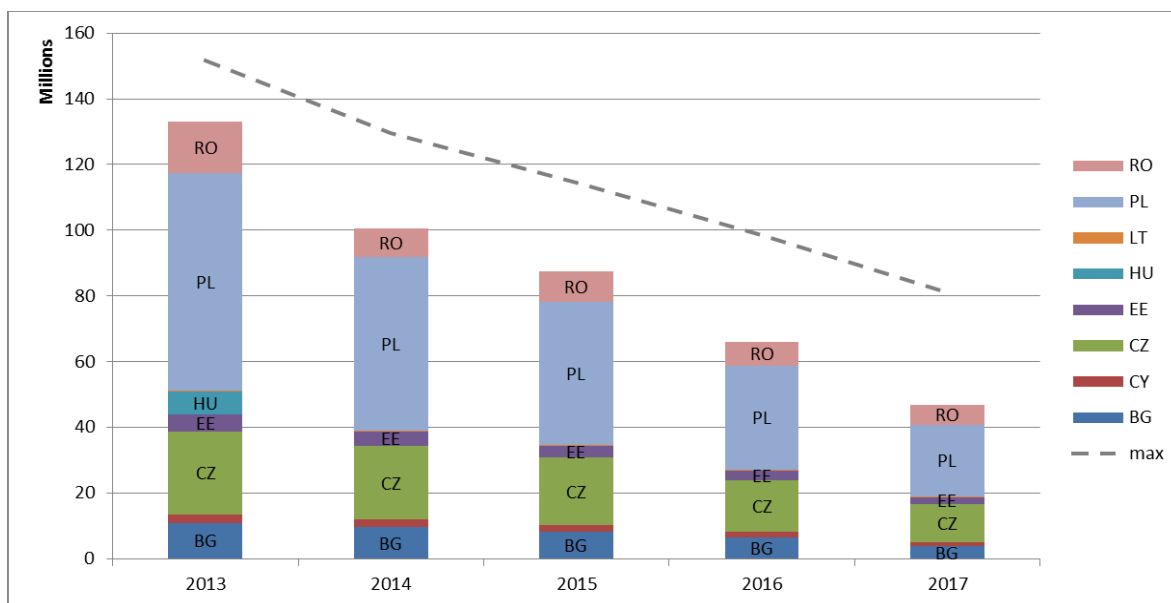
⁴⁵ http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/auctioning/documentation_sk.htm

⁴⁶ Viac informácií o tom, ako členské štáty využívajú príjmy z obchodovania formou aukcie, je k dispozícii v správe o pokroku opatrení v oblasti klímy z roku 2018: COM/2018/716 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2018:716:FIN>.

vybavenie infraštruktúry, pričom zvyšok investícií sa týkal čistých technológií alebo diverzifikácie dodávok.

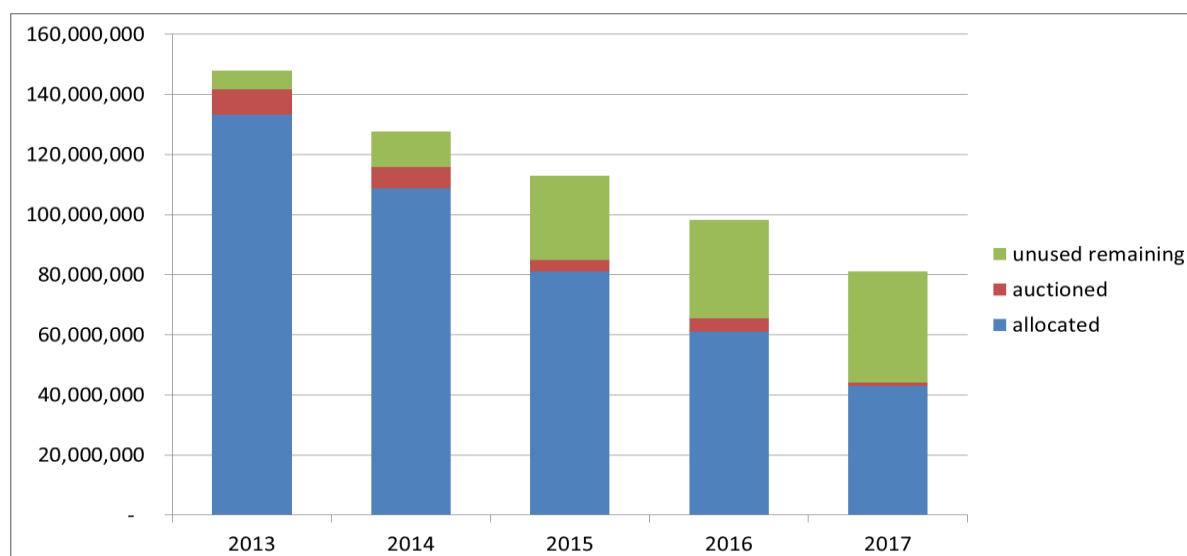
S nepridelenými kvótami možno obchodovať formou aukcie alebo ich podľa ustanovení revidovanej smernice o EU ETS možno v rokoch 2021 – 2030 vyčleniť na investície podľa článku 10c vybrané prostredníctvom súťažného ponukového konania (pozri oddiel 2.3). Na obrázku 2 sú znázornené počty kvót, ktoré boli pridelené počas rokov 2013 – 2017.

Obrázok 2: Kvóty pridelené bezodplatne podľa článku 10c

Obrázok 3 sa týka kvót podľa článku 10c, a to do akej miery boli pridelené, zahrnuté do aukcií alebo do akej miery ostali nevyužívané (neboli pridelené ani zahrnuté do aukcií). Napríklad 113 miliónov kvót, ktoré boli odpočítané od podielu vydražených kvót Poľska medzi rokmi 2013 a 2017 na účely článku 10c, ale ešte neboli pridelené ani zahrnuté do aukcií.

Obrázok 3: Rozdelenie kvót (pridelené, vydražené, nevyužité zostávajúce)

	pridelené kvóty
	vydražené kvóty
	zostávajúce nevyužité kvóty

V tabuľka 6 je znázornené množstvo kvót podľa článku 10c za roky do roku 2017, ktoré boli predmetom aukcie v období rokov 2013 – 2017, ako aj množstvo zostávajúcich nevyužitých kvót. Posledný stĺpec tabuľky zachytáva, koľko kvót sa doteraz môže prevádzať a pridelovať v rokoch 2021 – 2030 na investície vybrané prostredníctvom postupov verejnej súťaže.

Tabuľka 6: Spracovanie nevyužitých kvót podľa článku 10c na roky 2013 – 2017

Členský štát	Množstvo kvót podľa článku 10c, ktoré boli vydražené (v miliónoch)	Množstvo zostávajúcich nevyužitých kvót ⁴⁷ (v miliónoch)
BG	7,8	1,1
CY	0,0	0,0
CZ	0,2	0,2
EE	0,3	0,4
HU	0	0,9
LT	0,7	0,4
PL	0,0	113,3
RO	12,4	4,4
Spolu	21,4	119,6

4.1.3. Medzinárodné kredity

Účastníci systému EU ETS môžu použiť medzinárodné kredity z mechanizmu čistého rozvoja Kjótskeho protokolu (CDM) a spoločného vykonávania (JI) pri plnení časti svojich povinností v systéme EU ETS do roku 2020*. Tieto kredity sú finančné nástroje, ktoré predstavujú jednu tonu CO₂ odstráneného z atmosféry alebo zníženého v atmosfére v dôsledku projektu znižovania emisií. Vo fáze 3 sa kredity už neodovzdávajú priamo, ale môžu byť kedykoľvek počas celého kalendárneho roka vymenené za kvóty.

Na spôsob, akým účastníci EU ETS kredity používajú, sa vzťahuje niekoľko kvalitatívnych noriem: nepovoľujú sa kredity z jadrových projektov a projektov zalesňovania a obnovy lesa a nové projekty registrované po roku 2012 musia byť v najmenej rozvinutých krajinách. Okrem toho existujú aj maximálne úrovne kreditov, ktoré môžu použiť prevádzkovatelia stacionárnych zariadení a lietadiel**.

Podľa ustanovení revidovanej smernice o EU ETS sa medzinárodné kredity už nebudú využívať na dodržiavanie súladu so systémom EU ETS v nasledujúcom období obchodovania.

* Projekty CDM a JI vytvárajú uhlíkové kredity podľa Kjótskeho protokolu: certifikované zníženia emisií (CER) a jednotky zníženia emisií (ERU). V nariadení Komisie (EÚ) č. 389/2013 sa stanovuje, že ERU vydané tretími krajinami, ktoré nemajú právne záväzné kvantifikované emisné ciele na obdobie rokov 2013 – 2020, ako sa stanovuje v rámci dodatku z Dauhy ku Kjótskemu protokolu, alebo ktoré neuložili ratifikačnú listinu v súvislosti so zmenou, by sa mali v registri Únie držať len vtedy, ak sa potvrdilo, že sa vzťahujú na zníženia emisií, pri ktorých bolo overené, že k nim došlo pred rokom 2013.

** Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1123/2013 z 8. novembra 2013 o určení práv používať medzinárodné kredity v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, Ú. v. EÚ L 299, 9.11.2013, s. 32.

Hoci presné množstvo práv používať medzinárodné kredity počas fáz 2 a 3 (2008 – 2020) bude čiastočne závisieť od množstva budúcich overených emisií, trhoví analytici odhadujú, že bude predstavovať približne 1,6 miliardy kreditov. K 30. júnu 2018 dosahoval celkový počet použitých alebo vymenených medzinárodných kreditov 1,49 miliardy, čo predstavuje viac ako 90 % odhadu maximálneho povoleného množstva.

Úplný prehľad vymenených medzinárodných kreditov sa uvádza v dodatku 3 k prílohe.

4.2. Dopyt: kvóty stiahnuté z obehu

Na základe informácií z registra Únie sa odhaduje, že objem emisií zo zariadení zapojených do systému EU ETS sa v roku 2017 mierne zvýšil o 0,18 % v porovnaní s rokom 2016. Hoci mierny nárast narúša trend klesajúcich emisií od začiatku fázy 3 v roku 2013, možno to vysvetliť rastom reálneho HDP vo výške 2,4 %, čo je vyššie ako v ktoromkoľvek roku od začiatku súčasného obdobia obchodovania.

Tabuľka 7: Overené emisie (v mil. ton ekvivalentu CO₂)

Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Celkové overené emisie	1904	1867	1908	1814	1803	1751	1754
Zmena oproti roku x – 1	-1,8 %	-2 %	2,2 %	-4,9 %	-0,6 %	-2,9 %	0,2 %
Overené emisie z odvetvia energetiky	1,155	1,153	1,101	1,011	1,005	957	949
Zmena oproti roku x – 1		-0,2 %	-4,5 %	-8,1 %	-0,6 %	-4,8 %	-0,8 %
Overené emisie z priemyselných zariadení	749	714	807	803	798	794	805
Zmena oproti roku x – 1		-4,7 %	13,1 %	-0,6 %	-0,6 %	-0,5 %	1,4 %
Reálna miera rastu HDP⁴⁸ v EÚ28	1,7 %	-0,5 %	0,2 %	1,7 %	2,2 %	1,9 %	2,4 %

Údaje o HDP uvedené na stránke:

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tec00115>

(sprístupnená v júli 2018). Overené emisie z leteckej dopravy sa nahlasujú zvlášť v oddiele 5.

Ako je znázornené v tabuľke, nárast emisií bol spôsobený najmä priemyslom, zatiaľ čo emisie z odvetvia energetiky sa mierne znížili.

V roku 2017 sa dobrovoľne zrušilo 84 827 kvót. Celkovo bolo do konca júna 2018 zaznamenaných 300 181 dobrovoľne zrušených kvót.

4.3. Dosiahnutie rovnováhy medzi ponukou a dopytom

Systém EU ETS sa na začiatku fázy 3 v roku 2013 vyznačoval veľkou štrukturálnou nerovnováhou medzi dopytom a ponukou kvót, čo predstavovalo 2,1 miliardy kvót. Prebytok sa v priebehu súčasného obdobia obchodovania stabilne znižuje, pričom v roku 2014 bol stabilný a v roku 2015 výrazne poklesol na 1,78 miliardy kvót, v roku 2016 na 1,69 miliardy kvót a v roku 2017 na 1,65 miliardy kvót. To predstavuje celkový pokles o takmer pol miliardy za tri roky. Tento pokles odráža vplyv opatrenia, ktorým sa odložili aukcie⁴⁹,

⁴⁸ Údaje o HDP uvedené na stránke:

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tec00115>

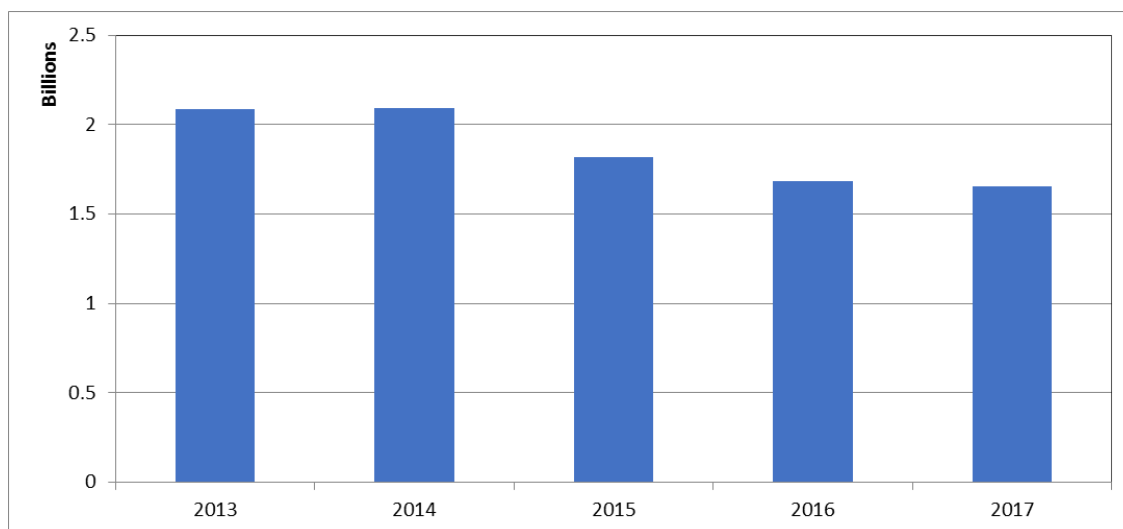
(sprístupnená v júli 2018).

⁴⁹ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1359/2013/EÚ zo 17. decembra 2013, ktorým sa mení smernica 2003/87/ES s cieľom objasniť ustanovenia týkajúce sa harmonogramu aukcií emisných kvót skleníkových plynov, Ú. v. EÚ L 343, 19.12.2013, s. 1.

uplatneného v rokoch 2014 až 2016, pričom tento vplyv sa čiastočne vyvážil znižovaním emisií v rokoch 2013 až 2016.

Obrázok 4 zachytáva vývoj prebytku na európskom trhu s uhlíkom do konca roka 2017.

Obrázok 4: Vývoj prebytku na európskom trhu s uhlíkom v rokoch 2013 – 2017

V záujme riešenia štrukturálnej nerovnováhy medzi ponukou kvót a dopytom po kvótach sa v roku 2015⁵⁰ vytvorila trhovú stabilizačná rezerva (MSR), aby bola aukčná ponuka emisných kvót flexibilnejšia. MSR začne fungovať v roku 2019.

⁵⁰ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1814 zo 6. októbra 2015 o zriadení a prevádzke trhovej stabilizačnej rezervy systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Únii a o zmene smernice 2003/87/ES, Ú. v. EÚ L 264, 9.10.2015, s. 1.

Kľúčovým pojmom fungovania MSR je celkové množstvo kvót v obehu (TNAC). Kvóty sa pridávajú do rezervy v prípade, keď TNAC presiahne vopred určenú prahovú hodnotu (833 miliónov kvót), a uvoľnia sa z rezervy, keď ich množstvo klesne pod vopred určenú dolnú hranicu (pod 400 miliónov kvót)*. MSR tak absorbuje alebo uvoľní kvóty, ak sa kvóty v obehu dostanú mimo vopred určeného rozsahu. Do rezervy sa prevedú aj odložené a tzv. nepridelené** kvóty.

Celkové množstvo kvót v obehu rozhodujúce pre určenie kvót na začlenenie do MSR a ich uvoľnenie z MSR sa vypočíta podľa tohto vzorca:

$$\text{TNAC} = \text{ponuka} - (\text{dopyt} + \text{kvóty v MSR})$$

Zložky ponuky a dopytu použité vo vzorci sú podrobne opísané v tabuľke 1 v dodatku 4 k prílohe.

* Alebo ak sa prijímú opatrenia podľa článku 29a smernice o EU ETS.

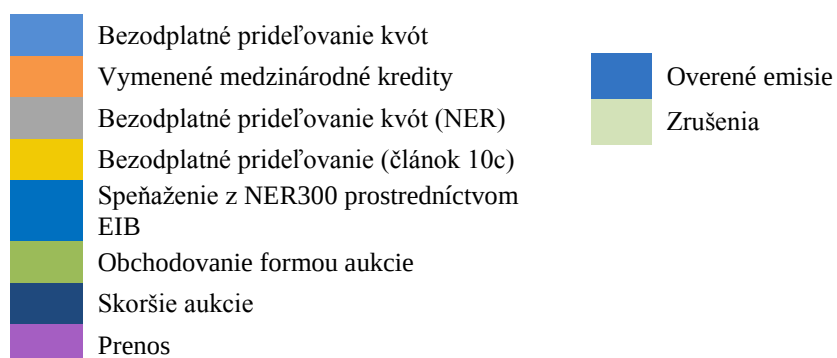
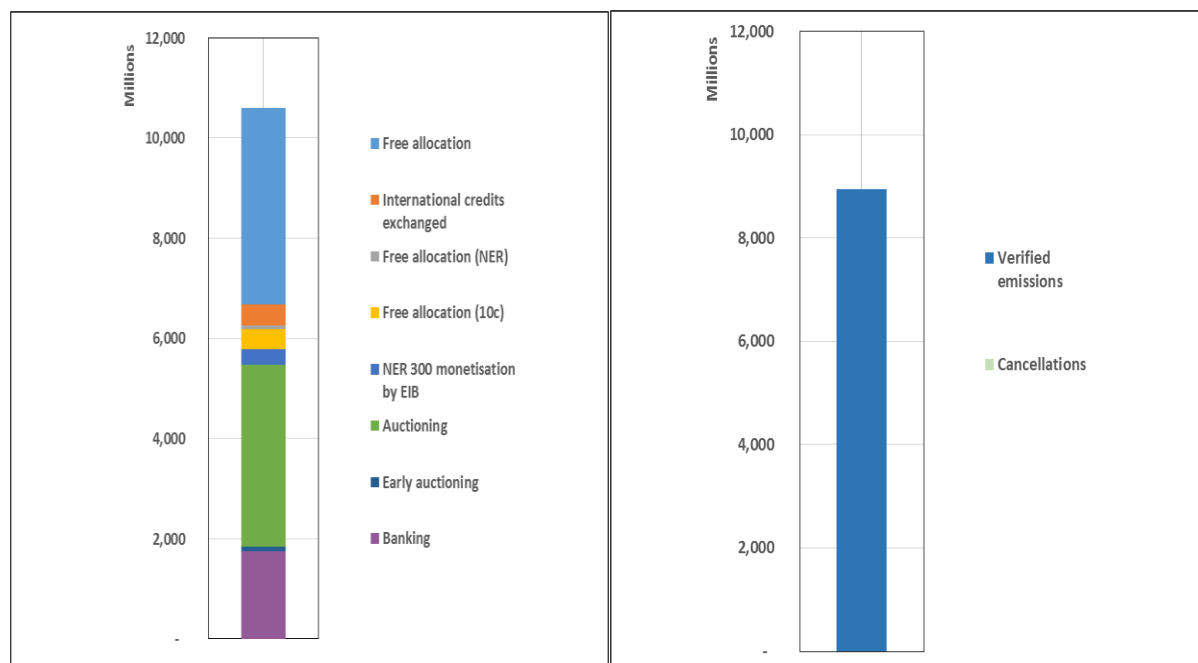
** Nepridelené kvóty sú kvóty, ktoré neboli pridelené podľa článku 10a ods. 7 smernice o EU ETS, t. j. kvóty zostávajúce v rezerve pre nových účastníkov, a kvóty vyplývajúce z uplatňovania článku 10a ods. 19 a 20, t. j. kvóty určené na bezodplatné prideľovanie zariadeniam, ktoré však zostali nepridelené z dôvodu (čiastočného) ukončenia prevádzky alebo výrazného zníženia kapacity. Pri fakticky „nepridelených“ kvótach vyplývajúcich z uplatňovania príslušného faktora úniku uhlíka v odvetviach nezahrnutých do zoznamu odvetví vystavených riziku úniku uhlíka počas súčasného obdobia, ako aj pri všetkých kvótach nepridelených podľa článku 10c smernice o ETS, sa nepredpokladá ich umiestnenie do trhovej stabilizačnej rezervy podľa článku 1 ods. 3 rozhodnutia (EÚ) 2015/1814. Tieto kvóty preto nie sú zahrnuté {pozri s. 225 posúdenia vplyvu [SWD(2015) 135 final], ktoré je sprievodným dokumentom k návrhu na revíziu smernice o EU ETS vo fáze 4}

Správa o trhu s uhlíkom umožňuje konsolidáciu číselných údajov týkajúcich sa ponuky a dopytu, ktoré sa uverejňujú v súlade s harmonogramom oznamovacích povinností vyplývajúcich zo smernice o EU ETS a jej vykonávacích ustanovení. Tento harmonogram, príslušné údaje a rozsah sú uvedené v tabuľke 2 v dodatku 4 k prílohe. Obrázok 5 zachytáva zloženie ponuky a dopytu v roku 2017. Príslušné údaje sa uverejnili aj ako súčasť oznámenia o celkovom počte kvót v obehu (TNAC) na účely MSR⁵¹.

⁵¹ C(2018) 2801 final, https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/reform/docs/c_2018_2801_en.pdf.

Obrázok 5: Zloženie súhrnnej ponuky a dopytu do konca roka 2017

Ponuka (súhrnná, v mil.) **Dopyt** (súhrnný, v mil.)

V rámci príprav na začatie fungovania MSR v roku 2019 Komisia od polovice mája 2017⁵² pravidelne uverejňuje TNAC za predchádzajúci rok. TNAC bolo druhýkrát zverejnené v máji 2018, pričom predstavovalo 1 654 574 598 kvót⁵³. Zverejnenie v roku 2018 po prvýkrát povedie k zahrnutiu kvót do MSR, čím sa zníži aukčný objem za prvých 8 mesiacov roku 2019.

V revidovanej smernici o EU ETS sa zavádzajú dve významné zmeny vo fungovaní MSR (pozri aj oddiel 2.1). Po prvé, percentuálny podiel TNAC, ktorý sa má umiestniť do rezervy od roku 2019 do roku 2023, sa zdvojnásobuje z 12 % na 24 %. Týmto sa výrazne zvyšuje tempo znižovania prebytku. Po druhé, od roku 2023 už nebudú platné kvóty umiestnené v MSR, ktoré prekročujú aukčný objem z predchádzajúceho roka.

⁵² C(2017) 3228 final, https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/reform/docs/c_2017_3228_en.pdf.

⁵³ C(2018) 2801 final, https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/reform/docs/c_2018_2801_en.pdf.

Týmto spôsobom sa na základe TNAC v roku 2018 a revidovaných právnych predpisov aukčné objemy na rok 2019 znížia o takmer 265 miliónov kvót za prvých 8 mesiacov roku 2019, čo zodpovedá 16 % prebytku. V dôsledku toho sa v prvých ôsmich mesiacoch roka 2019 bude obchodovať formou aukcie s množstvom kvót približne o 40 % nižším ako v rovnakom období v roku 2018. Na základe aukčného objemu na rok 2019 sa v dodatku 7 uvádzajú informácie o príspevkoch členských štátov do MSR od januára do augusta 2019.

5. LETECKÁ DOPRAVA

Odvetvie leteckej dopravy je od roku 2012 súčasťou systému EU ETS. Pôvodné právne predpisy sa vzťahovali na všetky lety v rámci Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP) a smerujúce von z neho. EÚ však obmedzila záväzky na roky 2012 – 2016 na lety v rámci EHP, a to s cieľom podporiť vytvorenie globálneho opatrenia medzinárodnej organizácie civilného letectva (ICAO) na zníženie emisií z leteckej dopravy.

Zhromaždenie organizácie ICAO sa v októbri 2016 dohodlo na uznesení o systéme kompenzácie a znižovania emisií CO₂ pre medzinárodné letectvo (CORSIA), ktoré má začať platiť v roku 2021. CORSIA je koncipovaný ako systém kompenzácie emisií CO₂, ktorého cieľom je stabilizovať emisie z medzinárodnej leteckej dopravy na cieľovú úroveň roka 2020. Vzhľadom na tento výsledok bola smernica o EU ETS v roku 2017 zmenená s cieľom predĺžiť rozsah pôsobnosti v odvetví letectva v rámci EHP do roku 2023.

Kým ICAO neprijme príslušné nástroje CORSIA a EÚ následné rozhodnutia o možnom vykonávaní CORSIA v EÚ, ako aj zachovanie dynamiky medzinárodného procesu, sa EÚ v roku 2017 rozhodla predĺžiť súčasnú výnimku z povinností v rámci systému EU ETS pre lety do tretích krajín a z nich do 31. decembra 2023 s výhradou jej preskúmania⁵⁴. Súčasný rozsah pôsobnosti v rámci EHP sa teda zachováva do roku 2023. V prípade, že sa preskúmanie nevykoná, by sa opäť začal uplatňovať pôvodný „úplný rozsah pôsobnosti“.

Okrem toho sa v revidovanej smernici o EU ETS stanovuje, že Európska komisia by mala Európskemu parlamentu a Rade predkladať správy o spôsoboch zavedenia systému CORSIA do právnych predpisov EÚ prostredníctvom revízie smernice. Ďalej sa v nej stanovuje uplatňovanie koeficientu lineárneho zníženia zodpovedajúceho 2,2 % na kvóty pre leteckú dopravu od roku 2021.

V roku 2017 sa vydávali kvóty v súlade s rozsahom pôsobnosti v rámci EHP. Bezodplatne pridelené kvóty dosiahli počet niečo vyše 33,1 milióna kvót. Toto číslo zahŕňa bezodplatne pridelené kvóty (niečo vyše 32,0 milióna kvót) a takmer 1,1 milióna bezodplatných kvót pridelených z osobitnej rezervy pre nových účastníkov a rýchlo rastúcich prevádzkovateľov.

⁵⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2392 z 13. decembra 2017, ktorým sa mení smernica 2003/87/ES na účely pokračovania súčasných obmedzení rozsahu pôsobnosti v súvislosti s činnosťami leteckej dopravy a na účely prípravy na vykonávanie globálneho trhového opatrenia od roku 2021, Ú. v. EÚ L 350, 29.12.2017, s. 7.

Kvóty z tejto rezervy sa na roky 2017 – 2020 zdvojnásobujú, keďže sa vzťahujú na celé obdobie rokov 2013 – 2020.

Pokiaľ ide o vývoj v oblasti emisií z leteckej dopravy, overené emisie sa naďalej zvyšovali a v roku 2017 predstavovali 64,2 milióna ton CO₂, čo je nárast o 4,5 % v porovnaní s rokom 2016.

Objem kvót vydražených od januára do decembra 2017 predstavoval približne 4,7 milióna.

V tabuľke 8 sa uvádza súhrn overených emisií, bezodplatného pridelovania emisných kvót a objemov aukcií v prípade odvetvia leteckej dopravy od začiatku fázy 3.

Tabuľka 8: Overené emisie a kvóty pridelené pre odvetvie leteckej dopravy

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Overené emisie (v mil. ton CO₂)	53,5	54,8	57,1	61,5	64,2	
Zmena overených emisií na rok x – 1		2,5 %	4,1 %	7,6 %	4,5 %	
Bezodplatné pridelovanie (EÚ28 + štáty EZVO, ktoré sú členmi EHP, v mil. kvót)⁵⁵	32,5	32,4	32,2	32,0	32,0	
Bezodplatné pridelovanie z osobitnej rezervy pre nových účastníkov a rýchlo rastúcich prevádzkovateľov (v mil. kvót)	0	0	0	0	1,1	1,1
Objemy vydražených kvót (v miliónoch)	0	9,3	16,4	5,9	4,7	1,9 ⁵⁶

Objemy kvót pre leteckú dopravu vydražených počas obdobia rokov 2013 – 2015 odzrkadľujú rozhodnutie spoluzákonodarcu z roku 2013 o odložení účinnosti⁵⁷ a o obmedzení záväzkov v oblasti klímy iba na lety v rámci EHP. Povinnosť súladu pre odvetvie leteckej

⁵⁵ Tieto čísla nezohľadňujú ukončenie prevádzky prevádzkovateľov lietadiel.

⁵⁶ Do konca júna 2018.

⁵⁷ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 377/2013/EÚ z 24. apríla 2013 o dočasnej výnimke zo smernice 2003/87/ES o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Spoločenstve Text s významom pre EHP, Ú. v. EÚ L 113, 25.4.2013, s. 1.

dopravy sa odložila na roky 2012 a 2013. Odložené objemy na rok 2012 sa tak dražili v roku 2014, pričom odvetvie leteckej dopravy svoje povinnosti v prípade emisií z leteckej dopravy z rokov 2013 a 2014 začalo plniť až v období od januára do apríla 2015.

6. DOHĽAD NAD TRHOM

Podľa novej smernice o trhoch s finančnými nástrojmi* (MiFID2) sa od 3. januára 2018 emisné kvóty klasifikujú ako finančné nástroje. To znamená, že pravidlá uplatniteľné na tradičné finančné trhy (trhy zahŕňajúce obchodovanie s derivátmi uhlíka na popredných platformách alebo mimoburzové trhy) sa vzťahujú aj na spotový segment sekundárneho trhu s uhlíkom (transakcie s emisnými kvótami na okamžité doručenie na sekundárnom trhu). Na tento segment sa teda vzťahujú rovnaké podmienky ako na trh s derivátmi z hľadiska transparentnosti, ochrany a integrity investorov. Dohľad na primárnom trhu je naďalej upravovaný nariadením o obchodovaní formou aukcie, okrem otázok týkajúcich sa zneužívania trhu.

Uplatňujú sa aj iné časti právnej úpravy finančných trhov, a to na základe krížových odkazov na vymedzenie pojmov finančných nástrojov podľa balíka MiFID2. Ide najmä o nariadenie o zneužívaní trhu (MAR)**, ktoré sa vzťahuje na transakcie a konania týkajúce sa emisných kvót na primárnych aj sekundárnych trhoch. Podobne aj krížový odkaz na balík MiFID2 v smernici o boji proti praniu špinavých peňazí*** znamená, že obchodníci s uhlíkom s licenciou podľa smernice MiFID musia vykonávať opatrenia na zabezpečenie povinnej starostlivosti voči klientom na sekundárnom spotovom trhu s emisnými kvótami. ****

* Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/65/EÚ z 15. mája 2014 o trhoch s finančnými nástrojmi, ktorou sa mení smernica 2002/92/ES a smernica 2011/61/EÚ.

** Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 596/2014 zo 16. apríla 2014 o zneužívaní trhu (nariadenie o zneužívaní trhu) a o zrušení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/6/ES a smerníc Komisie 2003/124/ES, 2003/125/ES a 2004/72/ES.

*** Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/849 z 20. mája 2015 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu, ktorou sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 a zrušuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/60/ES a smernica Komisie 2006/70/ES.

**** Opatrenia na zabezpečenie povinnej starostlivosti sú už povinné na primárnom trhu a na sekundárnom trhu s derivátmi z emisných kvót.

V predpisoch MiFID 2 a MAR, ktoré boli prijaté v roku 2014, sa predpokladajú určité prispôsobenia všeobecného režimu pre špecifiká trhu s uhlíkom (pozri Správu o trhu s uhlíkom z roku 2015)⁵⁸.

V rokoch 2016 – 2018 bolo prijatých niekoľko opatrení, ktorými sa upravujú podrobné aspekty ustanovení MiFID2⁵⁹ a MAR⁶⁰.

⁵⁸ COM(2015) 576 final,
https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/strategies/progress/docs/com_2015_576_annex_1_cover_en.pdf.

6.1. Právna povaha emisných kvót a ich fiškálne spracovanie

Právna povaha a fiškálne spracovanie emisných kvót sa v jednotlivých krajinách líšia, keďže tieto dva aspekty nie sú v smernici o ETS vymedzené. Krajiny majú povinnosť každoročne podávať správy o svojich vnútroštátnych režimoch týkajúcich sa právnej povahy a fiškálneho spracovania kvót ako súčasť svojich správ podľa článku 21. Aj napriek chýbajúcej harmonizácii sa v poslednom desaťročí vytvoril vyzretý a veľmi likvidný trh. Súčasný regulačný rámec poskytuje potrebný právny základ pre transparentný a likvidný trh s uhlíkom, pričom sa ním zabezpečuje stabilita a integrita tohto trhu.

Právna povaha kvót sa v jednotlivých krajinách pohybuje od finančných nástrojov a nehmotných aktív až po vlastnícke práva a komodity. Podľa správ predložených na základe článku 21 v roku 2018 najmenej päť zúčastnených krajín (DE, IE, IT, NO, SE) oznámilo vykonanie alebo návrh zmien vo vnútroštátnych právnych predpisoch, a to predovšetkým v súvislosti s vykonávaním MiFID2⁶¹.

Pokiaľ ide o fiškálne spracovanie kvót, iba tri krajiny oznámili, že na vydávanie emisných kvót sa vzťahuje daň z pridanej hodnoty (DPH). Naopak, DPH je splatná z transakcie týkajúcej sa emisných kvót na sekundárnom trhu vo väčšine zúčastnených krajín (vo všetkých krajinách s výnimkou CY, EE, IS, LI).

Väčšina krajín informovala o uplatňovaní mechanizmu prenesenia daňovej povinnosti pri vnútroštátnych transakciách týkajúcich sa emisných kvót. Výnimočnou úpravou prenesenia daňovej povinnosti sa zodpovednosť za platbu DPH z transakcie presunie z predávajúceho na kupujúceho, ktorý nadobúda tovar alebo službu, čo predstavuje účinné ochranné opatrenie proti podvodom v oblasti DPH. Komisia v novembri 2018 prijala zmenu⁶² smernice 2006/112/ES (smernica o DPH) s cieľom predĺžiť uplatňovanie výnimky aj po roku 2018, a to do 30. júna 2022. Členským štátom sa adresuje výzva, aby naďalej uplatňovali mechanizmus prenesenia daňovej povinnosti s cieľom zabezpečiť nepretržitú primeranú ochranu trhu s uhlíkom.

⁵⁹ https://ec.europa.eu/info/law/markets-financial-instruments-mifid-ii-directive-2014-65-eu/amending-and-supplementary-acts/implementing-and-delegated-acts_sk.

⁶⁰ https://ec.europa.eu/info/law/market-abuse-regulation-eu-no-596-2014/amending-and-supplementary-acts/implementing-and-delegated-acts_sk.

⁶¹ Na klasifikáciu emisných kvót podľa MiFID2 ako finančných nástrojov na úrovni EÚ sa automaticky nevyžaduje právna (opätovná) klasifikácia kvót podľa vnútroštátnych právnych predpisov, keďže klasifikácia sa vykonáva na účely uplatňovania nariadenia o finančných trhoch EÚ a nie je zameraná na riešenie právnej povahy emisných kvót (na základe súkromného práva) alebo spôsobu ich účtovania.

⁶² Smernica Rady (EÚ) 2018/1695, ktorou sa mení smernica 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty, pokiaľ ide o obdobie uplatňovania voliteľného mechanizmu prenesenia daňovej povinnosti v súvislosti s dodaním určitého tovaru a poskytovaním určitých služieb, ktoré sú náchylné na podvod, a mechanizmu rýchlej reakcie proti podvodom v oblasti DPH, Ú. v. EÚ L 282, 12.11.2018, s. 5–7.

Emisné kvóty pre spoločnosti môžu byť ďalej zdanené (napr. uplatnením dane právnických osôb alebo dane z príjmov právnických osôb). Šestnásť krajín oznámilo, že takéto zdanenie neuplatňuje.

7. MONITOROVANIE, NAHLASOVANIE A OVEROVANIE EMISÍÍ

Požiadavky na monitorovanie, nahlasovanie, overovanie a akreditáciu (MRVA) v rámci systému EU ETS sa harmonizujú nariadením o monitorovaní a nahlasovaní (MRR)* a nariadením o akreditácii a overovaní (AVR)**.

Monitorovací systém v EU ETS je koncipovaný ako „modulový“ prístup, ktorý prevádzkovateľom umožňuje vysokú mieru flexibility s cieľom zabezpečiť nákladovú efektívnosť a zároveň dosiahnuť vysokú spoľahlivosť monitorovaných údajov o emisiách. Na tento účel sa povoľuje niekoľko metód monitorovania („metodika založená na výpočtoch“ alebo „metodika založená na meraniach“, výnimočne aj „rezervná metodika“). Pri rôznych častiach zariadenia možno metódy kombinovať. Pri prevádzkovateľoch lietadiel sú uskutočniteľné sú len metodiky založené na výpočtoch, pričom základným parametrom, ktorý je potrebné určiť pri letoch zaradených do systému EU ETS, je spotreba paliva. Požiadavka, aby zariadenia a prevádzkovatelia lietadiel mali plán monitorovania schválený príslušným orgánom na základe nariadenia o monitorovaní a nahlasovaní, zabráňuje svojvoľnému výberu monitorovacích metód a časových obdiev.

V nariadení AVR pre fázu 3 a ďalšie obdobie bola zavedená celoeurópska harmonizovaná koncepcia akreditácie overovateľov. Overovatelia, ktorí sú právnickou osobou alebo právnickým subjektom, musia byť akreditovaní vnútroštátnym akreditačným orgánom, aby mohli vykonávať overovanie dodržiavania nariadenia AVR. Tento jednotný akreditačný systém poskytuje výhodu, že overovateľom umožňuje pôsobiť so vzájomným uznávaním vo všetkých zúčastnených krajinách, čím sa v plnom rozsahu využívajú výhody vnútorného trhu a pomáha sa zabezpečiť celková dostatočná dostupnosť.

* Nariadenie Komisie (EÚ) č. 601/2012 z 21. júna 2012 o monitorovaní a nahlasovaní emisií skleníkových plynov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, Ú. v. EÚ L 181, 12.7.2012, s. 30.

** Nariadenie Komisie (EÚ) č. 600/2012 z 21. júna 2012 o overovaní správ o emisiách, správ o tonokilometroch a akreditácii overovateľov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, Ú. v. EÚ L 181, 12.7.2012, s. 1.

7.1. Celkový vývoj

Komisia naďalej podporuje zlepšovanie vykonávania nariadení MRR a AVR zo strany krajín na základe poskytnutých usmernení a vzorov⁶³.

Skúsenosti s vykonávaním týchto dvoch nariadení poukázali na potrebu ďalšieho zlepšenia, objasnenia a zjednodušenia pravidiel MRVA s cieľom ďalej podporovať harmonizáciu, znížiť

⁶³ Vzory podľa nariadení MRR a AVR a usmerňovacie dokumenty sa nachádzajú na stránke: https://ec.europa.eu/clima/policies/ets/monitoring_en#tab-0-1.

administratívnu záťaž pre prevádzkovateľov a zúčastnené krajiny a ďalej posilniť účinnosť systému.

Vo februári 2017 sa začali konzultácie so zúčastnenými krajinami s cieľom aktualizovať tieto dve nariadenia na účely prípravy na fázu 4 systému EU ETS a zlepšenia a zjednodušenia postupov MRVA.

Uznáva sa, že sa zlepšila efektívnosť systému zabezpečenia súladu, lebo krajiny majú na základe nariadenia MRR možnosť uložiť povinnosť elektronického nahlasovania. V roku 2018 oznámilo 16 zúčastnených krajín používanie elektronických formulárov alebo špecifických formátov súborov pre plány monitorovania, správy o emisiách, správy o overení a/alebo správy o vylepšeniach založené na minimálnych požiadavkách stanovených Komisiou. Dvanásť zúčastnených krajín oznámilo, že na podávanie správ v rámci systému EU ETS používajú určitú formu automatizovaného informačného systému.

7.2. Použitá metóda monitorovania

Zo správ podľa článku 21 predložených v roku 2018 vyplýva, že sa vo väčšine zariadení používa metodika založená na výpočtoch⁶⁴. Len 179 zariadení (1,7 %) v 23 krajinách nahlásilo používanie systémov kontinuálneho merania emisií, najčastejšie v Nemecku, Francúzsku a Českej republike. Zatiaľ čo počet krajín je rovnaký ako v minulom roku, počet zariadení, ktoré tento prístup používa, sa zvýšil o 29.

Len 11 krajín oznámilo používanie rezervnej metodiky v 36 zariadeniach, pričom išlo približne o 3,4 milióna ton CO_{2e} (v porovnaní s 5,1 milióna ton CO_{2e} v predchádzajúcom roku). Jedno zariadenie v Holandsku je zodpovedné za viac ako 35 % celkových emisií hlásených v súvislosti s rezervnou metodikou.

Minimálnu štandardnú úroveň⁶⁵ podľa nariadenia MRR spĺňa prevažná väčšina zariadení. Len 106 zariadení kategórie C (o jedno viac ako v minulom roku), teda 13,7 % (v porovnaní s 13 % v minulom roku) sa podľa správy odchyľilo prinajmenšom pri jednom parametri od povinnosti uplatňovať pre väčšie zdrojové prúdy najvyššie úrovne. Tieto odchýlky sú povolené len vtedy, ak prevádzkovateľ preukáže, že najvyššia úroveň je technicky nerealizovateľná alebo by viedla k neprimeraným nákladom. Ak tieto podmienky už neplatia, prevádzkovateľ musí zodpovedajúcim spôsobom zlepšiť svoje monitorovacie systémy. V období nahlasovania roku 2013 podľa správy nespĺňalo najvyššie úrovne 16 % nejakým spôsobom všetkých zariadení kategórie C. Z toho dôvodu možno od začiatku fázy 3 pozorovať zlepšovanie v dodržiavaní najvyššej úrovne súladu, pokiaľ ide o zariadenia kategórie C.

⁶⁴ Hlavným dôvodom je, že metodika založená na meraniach zahŕňa nasadenie významných zdrojov a know-how na nepretržité meranie koncentrácie príslušných skleníkových plynov, ktoré mnohí menší prevádzkovatelia nemajú.

⁶⁵ V nariadení Komisie (EÚ) č. 601/2012 sa vyžaduje, aby všetci prevádzkovatelia spĺňali určité minimálne úrovne, pričom väčšie zdroje emisií musia spĺňať vyššie úrovne (t. j. zahŕňajúce spoľahlivejšiu kvalitu údajov), pričom v záujme nákladovej efektívnosti pre menšie zdroje platia menej prísne požiadavky.

Podobne zo správ 23 zúčastnených krajín vyplynulo, že celkovo 21 % zariadení kategórie B je povolených s určitou formou odchýlky od štandardných požiadaviek nariadenia MRR, v porovnaní s 22 % v predchádzajúcom roku a 26 % v roku pred tým, čo preukazuje stabilné zlepšovanie v dodržiavaní najvyššej úrovne súladu.

7.3. Akreditované overovanie

Celkový počet overovateľov sa v správach podľa článku 21 nenahlasuje, ale primeraný odhad vyplývajúci z počtu overovateľov akreditovaných na spaľovanie (primárny rozsah pôsobnosti akreditácie) je, že pokiaľ ide celkovo o overenia v roku 2017, bolo akreditovaných najmenej 124 rôznych overovateľov. Pokiaľ ide o leteckú dopravu, zo správ podľa článku 21 predložených v roku 2018 vyplýva, že na rok 2017 bolo akreditovaných 46 individuálnych overovateľov. Európska spolupráca pre akreditáciu (EA) poskytuje ústredné prepojenie na príslušné vnútroštátne akreditačné orgány (NAB) a ich zoznamy akreditovaných overovateľov systému EU ETS⁶⁶.

Vzájomné uznávanie overovateľov medzi zúčastnenými krajinami funguje úspešne: dvadsaťšesť krajín oznámilo, že na ich území pôsobí aspoň jeden zahraničný overovateľ.

Zistilo sa, že overovatelia vykazujú vysoký súlad s nariadením AVR. Poľsko oznámilo pozastavenie akreditácie jedného overovateľa, zatiaľ čo dve krajiny (PL a CZ) v roku 2017 oznámili zrušenie akreditácie jedného (PL) a dvoch (CZ) overovateľov. Pre porovnanie, v roku 2016 sa nenahlásilo žiadne pozastavenie akreditácie a nahlásilo sa jedno zrušenie a v roku 2015 sa nenahlásilo žiadne pozastavenie ani zrušenie akreditácie. Len Poľsko nahlásilo zúženie rozsahu akreditácie dvoch overovateľov v roku 2017 v porovnaní s jedným zúžením v prípade jedného overovateľa v roku 2016 a so štyrmi krajinami, ktoré nahlásili takéto zúženia v prípade piatich overovateľov v roku 2015.

Deväť krajín nahlásilo sťažnosti na overovateľov prijaté v tomto roku (o jednu viac ako v minulom roku). Celkový počet sťažností je však o 12 % nižší. Z doručených sťažností sa vyriešilo 95 % (podobne ako v minulom roku, keď to bolo 96 %). Dvanásť krajín oznámilo nezhody týkajúce sa overovateľa v súvislosti s procesom výmeny informácií medzi vnútroštátnymi akreditačnými orgánmi a príslušnými orgánmi (v porovnaní s deviatimi v minulom roku).

8. PREHĽAD ADMINISTRATÍVNYCH OPATRENÍ

Krajiny zapojené do systému EU ETS zaviedli rozmanité koncepcie vzhľadom na príslušné orgány zodpovedné za jeho vykonávanie. V niektorých krajinách sú zapojené viaceré miestne orgány, kým v iných je prístup oveľa centralizovanejší.

⁶⁶ Zoznam prístupových bodov k akreditovaným overovateľom vnútroštátnych akreditačných orgánov pre systém EU ETS: <http://www.european-accreditation.org/information/national-accreditation-bodies-having-been-successfully-peer-evaluated-by-ea>.

V administratívnych opatreniach zúčastnených krajín neboli pozorované žiadne významné zmeny od posledného obdobia nahlasovania. Podľa predložených správ podľa článku 21 v roku 2018 bolo do vykonávania systému EU ETS zapojených v priemere 5 príslušných orgánov na krajinu⁶⁷. Pokiaľ ide o koordináciu medzi orgánmi, nahlásili sa rôzne nástroje a metódy, napríklad okrem iného legislatívne nástroje na centrálné riadenie plánov monitorovania alebo správ o emisiách (v 13 krajinách), poskytovanie záväzných pokynov a usmernení zo strany príslušných ústredných orgánov pre miestne orgány (v 9 krajinách), pravidelné pracovné skupiny alebo stretnutia medzi orgánov (v 15 krajinách) a používanie spoločnej IT platformy (v 11 krajinách). Osem krajín (CY, EE, IE, IS, IT, LI, LU, MT) neuviedlo uplatňovanie žiadneho z uvedených nástrojov.

Pokiaľ ide o administratívne poplatky účtované v súvislosti s povoľovaním a schvaľovaním plánov monitorovania, 14 krajín v roku 2018 oznámilo, že prevádzkovateľom zariadení neúčtuje žiadne poplatky (CY, DE, EE, FR, GR, IE, LI, LT, LU, LV, MT, NL, SE, SK), teda rovnako ako v minulom roku. Opäť bez rozdielu oproti minulému roku, prevádzkovatelia lietadiel neplatia poplatky v 15 krajinách (BE, CY, CZ, DE, EE, ES, GR, LI, LT, LU, LV, MT, NL, SE, SK). Poplatky sa značne líšia v závislosti od krajiny a konkrétnej služby. Napríklad poplatky za povolenie a schválenie plánu monitorovania pre zariadenia sa pohybujú od 5 EUR do 7 690 EUR, zatiaľ čo v súvislosti s leteckou dopravou sa poplatky za schválenie plánu monitorovania pohybujú od 5 EUR do 2 400 EUR.

Celkovo sú systémy zúčastnených krajín prevažne účinné, keď sú zosúladené s administratívnym usporiadaním danej krajiny. Komunikácia medzi miestnymi orgánmi a výmena osvedčených postupov medzi príslušnými orgánmi, a to aj prostredníctvom činností fóra súladu so systémom EU ETS a výročnej konferencie o súlade so systémom EU ETS by sa mala aj naďalej posilňovať a podporovať.

9. SÚLAD A PRESADZOVANIE

V smernici o EU ETS sa stanovuje pokuta za prekročenie emisií vo výške 100 EUR (s indexáciou) za každú tonu emitovaného CO₂, za ktorú nebola v riadnom čase odovzdaná kvóta. Ďalšie sankcie, ktoré sa vzťahujú na porušenia vykonávania systému EU ETS, stanovuje podľa vnútroštátnych ustanovení dotknutá krajina.

Systém EU ETS vykazuje veľmi vysokú mieru súladu: každý rok sa približne na 99 % emisií vzťahuje požadovaný počet kvót načas. V roku 2017 približne 1 % zariadení, ktoré nahlásili svoje emisie, neodovzdalo kvóty zodpovedajúce všetkým ich emisiám v lehote do 30. apríla 2018. Tieto zariadenia boli zodpovedné za približne 0,4 % emisií v systéme EU ETS. Miera súladu bola veľmi vysoká aj v odvetví leteckej dopravy: prevádzkovatelia lietadiel zodpovední za 98 % emisií z leteckej dopravy v systéme EU ETS dodržalo súlad.

⁶⁷ V niektorých prípadoch môžu krajiny nahlasovať ako jeden príslušný orgán viacero regionálnych/miestnych orgánov.

Príslušné orgány naďalej vykonávajú rôzne kontroly zhody týkajúce sa ročných správ o emisiách. Podľa predložených správ podľa článku 21 v roku 2018 všetky zúčastnené krajiny kontrolujú ročné správy o emisiách z hľadiska úplnosti (100 % správ s výnimkou ES 95 %, FR 99 %, SE 3 % a UK 59 %). V správach sa ďalej uvádza, že krajiny v priemere kontrolujú takmer 80 % správ z hľadiska konzistentnosti s plánmi monitorovania (všetky krajiny) a približne 74 % z hľadiska údajov o pridelení kvót (všetky krajiny okrem FI, IT, MT, NO, a SE). Dvadsaťštyri krajín uviedlo, že vykonávajú aj krížové kontroly s inými údajmi.

Zo správ podľa článku 21 predložených v roku 2018 vyplýva, že príslušné orgány v pätnástich krajinách vykonali konzervatívne odhady týkajúce sa chýbajúcich údajov v prípade 131 zariadení. Z nich 79 však nahlásilo Spojené kráľovstvo v súvislosti s emisiami v rokoch pred rokom 2017, a to na základe novo zistených chýb týkajúcich sa predchádzajúcich rokov. Ak sa pri celkových údajoch za rok 2017 neberú do úvahy údaje Spojeného kráľovstva, konzervatívne odhady boli nahlásené v prípade 52 zariadení (približne 0,5 % z celkového počtu zariadení), v porovnaní s 57 zariadeniami (0,5 %) v roku 2016 a 45 (0,4 %) v roku 2015. Uvádzané množstvo dotknutých emisií v roku 2017 bolo 2,8 milióna ton CO₂ (v porovnaní s 1,9 milióna ton CO₂ v minulom roku a 8,3 milióna ton rok pred tým), čo je približne 0,2 % celkových emisií (v porovnaní s 0,1 % a 0,5 % v roku 2016 a 2015). Najčastejšími dôvodmi pre konzervatívne odhady boli nepredloženie správy o emisiách do 31. marca alebo predloženie správ o emisiách, ktoré neboli plne v súlade s požiadavkami nariadení MRR/AVR.

Konzervatívne odhady týkajúce sa chýbajúcich údajov za leteckú dopravu nahlásilo osem krajín a týkali sa 33 prevádzkovateľov lietadiel (6,1 % z celkového počtu) a 0,8 % emisií z leteckej dopravy. To je porovnateľné s 18 prevádzkovateľmi lietadiel (3,5 %), ktorých v minulom roku nahlásili štyri krajiny.

Kontroly príslušných orgánov sú aj naďalej dôležité na účely doplnenia práce overovateľa. V roku 2017 všetky krajiny potvrdili, že v prípade zariadení vykonávajú ďalšie kontroly. Väčšina krajín uviedla podobný prístup, pokiaľ ide o prevádzkovateľov lietadiel (všetky okrem CY, EL, IT, LI, a RO). Všetky krajiny (všetky okrem EL, IT, LU, MT a SE) uviedli, že v roku 2017 vykonali v zariadeniach kontroly na mieste.

V roku 2017 bolo uplatnenie pokuty za prekročenie emisií hlásené v prípade 30 zariadení v deviatich krajinách (BE 1, BG 3, CZ 1, FR 1, IT 8, PL 1, PT 1, RO 6 a UK 8). V odvetví leteckej dopravy boli pokuty za prekročenie emisií hlásené u 61 prevádzkovateľov lietadiel (DE 7, ES 3, FR 1, IT 6, LT 1, NL 1, PL 1, PT 6, a UK 35).

Deväť krajín potvrdilo udelenie pokút (okrem pokút za prekročenie emisií) v období nahlasovania roku 2017. Nenahlásili sa žiadne prípady trestu odňatia slobody, ale zaznamenali sa pokuty, formálne upozornenia alebo konečné písomné upozornenia v prípade

73 zariadení a 27 prevádzkovateľov lietadiel v celkovej finančnej hodnote 37,8 milióna EUR⁶⁸.

Najčastejšie hlásenými porušeniami v roku 2017 boli nenahlásenie zmeny kapacity (24 prípadov), nedodržanie stanovenej lehoty na predloženie overených ročných správ o emisiách (23 prípadov), prevádzkovanie činnosti bez povolenia (17 prípadov) a absencia riadne schváleného plánu monitorovania (11 prípadov).

Na začiatku roka 2018 sa začalo piate hodnotenie cyklu súladu so systémom EU ETS. Cieľom tohto hodnotenia je identifikovať problémy týkajúce sa dodržiavania súladu so systémom EU ETS na úrovni zúčastnených krajín a pomôcť týmto krajinám zlepšiť vykonávanie systému ETS EÚ tým, že identifikujú možnosti zlepšenia, osvedčené postupy a potrebnú odbornú prípravu. Nové hodnotenie bude vychádzať z predchádzajúceho hodnotenia v roku 2014 a z ďalšej práce na preskúmaní súladu vykonanej v rámci projektu podpory MRVA v rámci systému EU ETS v rokoch 2015 – 2016, v ktorom boli sformulované akčné plány na pomoc zúčastneným krajinám pri dodržiavaní súladu so systémom EU ETS.

Kľúčovou novinkou nového hodnotenia je skúška spôsobilosti, v rámci ktorej sa od zástupcu príslušného orgánu každej krajiny vyžaduje, aby preskúmal vzorový plán monitorovania, výročnú správu o emisiách a ďalšie správy o zariadení. Okrem toho sa analyzuje súbor dokumentov týkajúcich sa MRVA v rámci systému EU ETS v prípade jedného konkrétneho zariadenia v každej krajine a vypracujú sa prieskumy za jednotlivé krajiny s cieľom skompletizovať chápanie postupov povoľovania, kontroly a presadzovania systému EU ETS, ako aj MRVA.

⁶⁸ Táto suma nezahŕňa pokuty uložené odvetviu leteckej dopravy v Portugalsku, keďže hodnoty pokút ešte neboli stanovené v dôsledku prebiehajúcich sankčných postupov.

10. ZÁVERY A VÝHLAD

Najdôležitejším vývojom v priebehu uplynulého roka bolo prijatie ambicióznej reformy systému EU ETS na jeho nasledujúce obdobie obchodovania. Touto reformou sa umožňuje systému EU ETS prispievať k dosiahnutiu cieľov politiky EÚ v oblasti klímy do roku 2030 a splniť jej záväzky vyplývajúce z Parížskej dohody. Reformovaným systémom ETS sa prispeje k zníženiu emisií o 43 % do roku 2030 a súčasne sa zaručí konkurencieschopnosť európskeho priemyslu. Okrem toho sa pomôže priemyslu a odvetviu energetiky plniť výzvy v oblasti inovácie a investícií spojené s prechodom na nízkouhlíkové hospodárstvo. V nadväznosti na prijatie revidovaných právnych predpisov sa zameranie teraz presunulo na vykonávanie nových ustanovení ešte pred začiatkom fázy 4. Práca spojená s vykonávaním, najmä pokiaľ ide o únik uhlíka a bezodplatné pridelovanie kvót, ako aj o inovačný fond, sa už rozbehla (pozri dodatok 6).

Aj legislatívne zmeny schválené v posledných rokoch na riešenie prebytku kvót už prinášajú výsledky. Najmä v dôsledku odloženia aukcií už prebytok kvót výrazne poklesol a v roku 2017 dosiahol svoju najnižšiu úroveň od začiatku fázy 3. Na základe tohtoročného druhého zverejnenia ukazovateľa prebytku trhovej stabilizačnej rezervy sa po prvýkrát spúšťa prevod kvót do rezervy. Spolu s posilňujúcimi opatreniami reformovaného systému EU ETS sa tým zníži aukčný objem za prvých 8 mesiacov roku 2019 približne o 40 % v porovnaní so zodpovedajúcim objemom v roku 2018. Vzhľadom na dvojnásobné množstvo kvót, ktoré sa majú umiestniť do rezervy počas prvých piatich rokov jej fungovania, sa všeobecne očakáva, že prebytok bude v nasledujúcich rokoch naďalej výrazne klesať. Pokrok dosiahnutý v týchto oblastiach sa prejavil v zvýšenej dôvere účastníkov trhu, o čom svedčí posilnený signál v podobe ceny uhlíka počas uplynulého roka.

Dôležitý pokrok sa dosiahol aj v oblasti leteckej dopravy. S cieľom naďalej zabezpečiť dynamiku medzinárodného procesu vytvárania globálneho systému na obmedzenie emisií z leteckej dopravy a uľahčiť jeho budúce vykonávanie v EÚ bolo obmedzenie rozsahu pôsobnosti v rámci EHP v odvetví leteckej dopravy predĺžené do roku 2023. Zvýšila sa aj úroveň ambícií – od roku 2021 sa na odvetvie leteckej dopravy bude po prvýkrát uplatňovať rovnaký koeficient lineárneho zníženia ako pre zariadenia a strop kvót pre leteckú dopravu sa teda každoročne zníži o 2,2 %.

Aj v piatom roku fázy 3 zostáva štruktúra EU ETS stabilná a administratívna organizácia v členských štátoch sa ukázala ako účinná. Okrem toho sa v súvislosti s klasifikáciou emisných kvót ako finančných nástrojov v rámci nových pravidiel finančného trhu zvýšila celková úroveň transparentnosti, ochrany investorov a integrity na trhu s uhlíkom. S prijatím zmeny smernice o DPH, ktorou sa predĺžilo uplatňovanie výnimočného mechanizmu prenesenia daňovej povinnosti aj po roku 2018, sa navyše podnikol krok smerom k nepretržitej ochrane európskeho trhu s uhlíkom pred podvodmi v oblasti DPH.

V rámci účinnejšieho a posilneného systému EU ETS sa navyše zdôrazňuje príklad aktívnej spolupráce s ostatnými regulačnými orgánmi a partnermi mimo Európy, ktorí vyvíjajú alebo prevádzkujú trhy s uhlíkom.

Komisia bude naďalej monitorovať európsky trh s uhlíkom a koncom roku 2019 predloží ďalšiu správu.

PRÍLOHA

Dodatok 1

Tabuľka 1: Počet bezodplatných kvót pridelených na modernizáciu odvetvia elektrickej energie

	Počet bezodplatných kvót, ktoré požadujú jednotlivé členské štáty podľa článku 10c				
Členský štát	2013	2014	2015	2016	2017
BG	11 009 416	9 779 243	8 259 680	6 593 238	3 812 436
CY	2 519 077	2 195 195	1 907 302	1 583 420	1 259 538
CZ	25 285 353	22 383 398	20 623 005	15 831 329	11 681 994
EE	5 135 166	4 401 568	3 667 975	2 934 380	2 055 614
HU	7 047 255 ⁶⁹	neuplatňuje sa	neuplatňuje sa	neuplatňuje sa	neuplatňuje sa
LT	322 449	297 113	269 475	237 230	200 379
PL	65 992 703	52 920 889	43 594 320	31 621 148	21 752 908
RO	15 748 011	8 591 461	9 210 797	7 189 961	6 222 255
Spolu	133 059 430	100 568 867	87 532 554	65 990 706	46 985 124

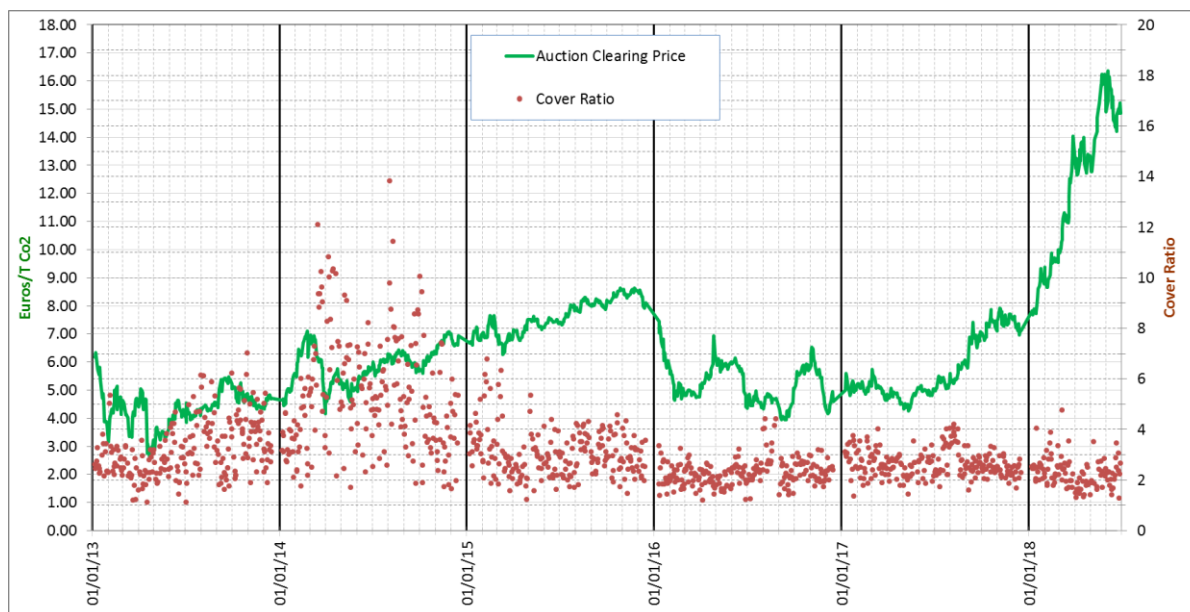
Tabuľka 2: Maximálny počet bezodplatných kvót ročne podľa výnimky z úplného obchodovania formou aukcie v odvetví energetiky

Členský štát	Maximálny počet kvót ročne							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Spolu
BG	13 542 000	11 607 428	9 672 857	7 738 286	5 803 714	3 869 143	1 934 571	54 167 999
CY	2 519 077	2 195 195	1 907 302	1 583 420	1 259 538	935 657	575 789	10 975 978
CZ	26 916 667	23 071 429	19 226 191	15 380 953	11 535 714	7 690 476	3 845 238	107 666 668
EE	5 288 827	4 533 280	3 777 733	3 022 187	2 266 640	1 511 093	755 547	21 155 307
HU	7 047 255	0	0	0	0	0	0	7 047 255
LT	582 373	536 615	486 698	428 460	361 903	287 027	170 552	2 853 628
PL	77 816 756	72 258 416	66 700 076	60 030 069	52 248 393	43 355 049	32 238 370	404 647 129
RO	17 852 479	15 302 125	12 751 771	10 201 417	7 651 063	5 100 708	2 550 354	71 409 917
Spolu	151 565 434	129 504 488	114 522 628	98 384 792	81 126 965	62 749 153	42 070 421	679 923 881

⁶⁹ HU využilo výnimku podľa článku 10c len v roku 2013.

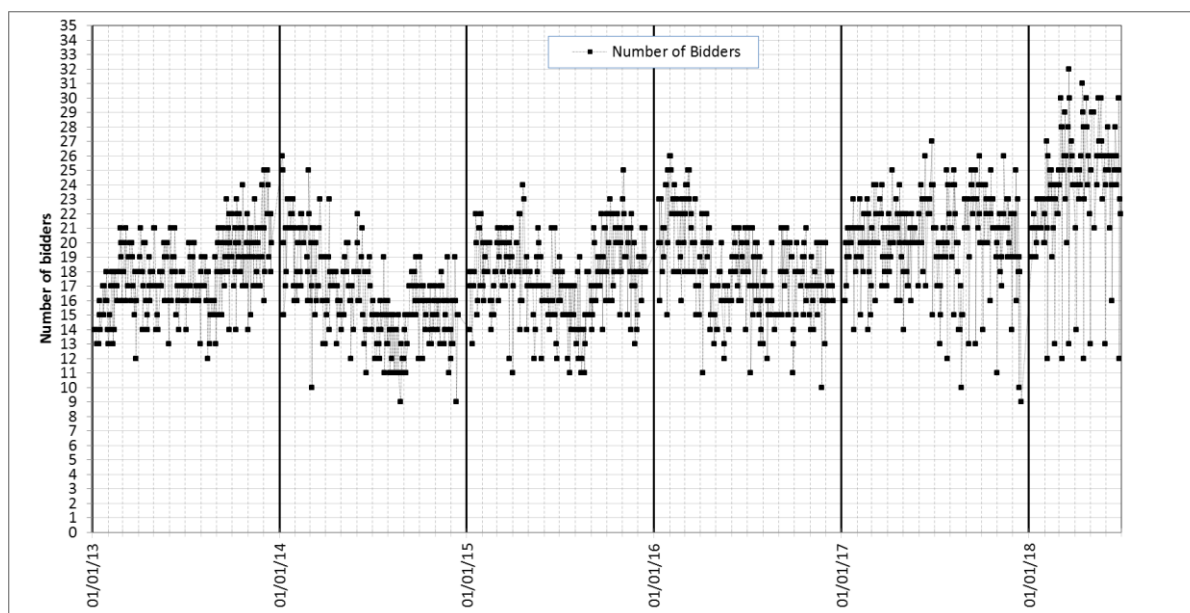
Dodatok 2

Obrázok 1: Prehľad aukcií so všeobecnými kvótami od roku 2013 do 30. júna 2018

— Aukčná zúčtovacia cena

• Miera pokrytia

Dodatok 3

Tabuľka 1: Zhrnutie medzinárodných kreditov vymenených do konca júna 2018

Medzinárodné kredity vymenené do konca júna 2018	V mil.	V percentách	Medzinárodné kredity vymenené do 30. júna 2018	V mil.	V percentách
CER	243,66	55,91 %	ERU	192,07	44,09 %
Čína	181,41	74,45 %	Ukrajina	147,69	76,89 %
India	15,78	6,48 %	Rusko	32,06	16,69 %
Uzbekistan	9,44	3,87 %	Poľsko	2,82	1,46 %
Brazília	5,27	2,16 %	Nemecko	1,65	0,85 %
Čile	3,16	1,30 %	Francúzsko	1,24	0,64 %
Kórea	2,93	1,20 %	Bulharsko	0,50	0,26 %
Mexiko	2,86	1,17 %	Iné	6,11	3,21 %
Iné	22,81	9,36 %			
SPOLU CER a ERU	435,73	100 %			

Dodatok 4

Tabuľka 1: Prvky ponuky a dopytu ETS

Prvok	Ponuka alebo dopyt?	Uverejnenie	Aktualizácia a neistoty
Prenesená celková suma fázy 2	ponuka	správa o trhu s uhlíkom	Aktualizácia sa neplánuje, keďže fáza 2 je ukončená. Konečný údaj.
Skoršie aukcie fázy 3	ponuka	webová stránka GR pre oblasť klímy, webové stránky EEX a ICE	Nie je súčasťou prenesenej celkovej sumy fázy 2. Konečný údaj.
Kvóty pre NER300	ponuka	webová stránka EIB	V rokoch 2012 – 2014 sa speňažilo 300 miliónov kvót. Konečný údaj.
Aukcie pre leteckú dopravu	ponuka	webová stránka GR pre oblasť klímy, webové stránky EEX a ICE	Nie – úpravy sa premietli do objemov na nasledujúci rok. Aukcie za roky 2013 a 2014 sa konali v roku 2015.

Aukcie fázy 3	ponuka	webová stránka GR pre oblasť klímy, webové stránky EEX a ICE	Nie – tento údaj nie je predmetom revízie. Kvóty stiahnuté z aukcií (napr. v dôsledku oneskoreného začatia obchodovania formou aukcie v určitých členských štátoch, napr. v štátoch EZVO, ktoré sú členmi EHP) sa však môžu vydražiť v nasledujúcich rokoch.
Bezodplatné prideľovanie kvót (VVO)	ponuka	EUTL, tabuľky	Tieto údaje sa v priebehu roka aktualizujú. – Členský štát môže predložiť neskoré hlásenia za predchádzajúce roky alebo skutočne pridelené kvóty môžu byť nižšie než pôvodne predpokladané množstvo. EUTL uvádza presný stav skutočne pridelených kvót.
Bezodplatné prideľovanie kvót (NER)	ponuka	EUTL, tabuľky	
Bezodplatné prideľovanie kvót (letecká doprava)	ponuka	EUTL, uverejnenie tabuliek prideľovania kvót jednotlivých ČŠ.	
Bezodplatné prideľovanie kvót (článok 10c)	ponuka	EUTL, tabuľka stavu	
Emisie (stacionárne zariadenia)	dopyt	EUTL, údaje o súlade	Z údajov o súlade sprístupnených 1. mája vyplývajú emisné kvóty a odovzdané kvóty za zariadenia, ktoré sú v súlade (t. j. zariadenia, ktoré podali správy za všetky príslušné roky) ⁷⁰ .
Emisie (letecká doprava)	dopyt		Odvetvie leteckej dopravy svoje povinnosti v prípade emisií z leteckej dopravy z rokov 2013 a 2014 splnilo v roku 2015.
Zrušené kvóty	dopyt		správa o trhu s uhlíkom

Tabuľka 2: Harmonogram zverejňovania údajov

Časový plán	Údaje	Rozsah pôsobnosti
1. január – 30. apríl roku x	aktualizácie bezodplatného prideľovania kvót pre energetiku (článok 10c)	rok x – 1
1. apríl roku x	overené emisie bezodplatné prideľovanie kvót	rok x – 1

⁷⁰ Údaje o súlade za predchádzajúce roky možno retroaktívne korigovať napríklad v dôsledku oneskorených predložení.

	(článok 10a ods. 5 – VVO)	
1. máj roku x	lehota na splnenie povinnosti: overené emisie a odovzdané kvóty	rok x – 1
máj/október roku x	vymenené medzinárodné kredity	
posledný štvrtrok roku x	správa o trhu s uhlíkom	rok x – 1
január/júl roku x	stav rezervy pre nových účastníkov – tabuľka NER	
Neuverejňuje sa na úrovni EÚ	bezodplatné pridelovanie emisných kvót pre odvetvie leteckej dopravy uverejnené na úrovni členských štátov	

Dodatok 5

Tabuľka 1: Rozhodnutia Súdneho dvora EÚ týkajúce sa fungovania systému EU ETS v období od júla 2017 do júna 2018

Referenčné číslo prípadu	Dotknuté predpisy	Strany	Kontext veci	Dátum	Zistenie Súdu
C-302/17	smernica 2003/87/ES	PPC Power a. s./ Finančné riaditeľstvo SR, daňový úrad pre vybrané daňové subjekty	Žiadosť o prejudiciálne rozhodnutie: Je zdaňovanie bezodplatne pridelených emisných kvót, ktoré neboli použité alebo boli prevedené v súlade so smernicou 2003/87/ES?	12. 4. 2018	Daň nie je zlučiteľná so smernicou o EU ETS.
C-229/17	smernica 2003/87/ES, rozhodnutie 2011/278/EÚ	Evonik Degussa GmbH/DE	Žiadosť o prejudiciálne rozhodnutie: Zahŕňa vymedzenie pojmu „výroba vodíka“ v zmysle prílohy I k rozhodnutiu 2011/278/EÚ izoláciu vodíka už obsiahnutého v zmesi plynov?	17. 5. 2018	Nie, vymedzenie pojmu „výroba vodíka“ v zmysle prílohy I k rozhodnutiu 2011/278/EÚ nezahŕňa izoláciu vodíka už obsiahnutého v zmesi plynov.
Vec C-577/16	smernica 2003/87/ES, rozhodnutie 2011/278/EÚ	Trinseo Deutschland Anlagengesellschaft mbH/DE	Žiadosť o prejudiciálne rozhodnutie: Vzťahuje sa článok 1 smernice 2003/87/ES na výrobu polymérov v zariadeniach s výrobnou kapacitou presahujúcou 100 ton? Ak áno, môže takémuto zariadeniu prideliť bezodplatné kvóty, aj keď dotknutý členský štát	28. 2. 2018	Zariadenie na výrobu polymérov, najmä polymérneho polykarbonátu, ktoré získava teplo potrebné na túto výrobu zo zariadenia tretej strany, nepatrí do rozsahu pôsobnosti systému EU ETS, keďže nevytvára priame emisie CO ₂ .

			nezahrnul túto činnosť do vnútroštátnych transpozičných právnych predpisov?		
C-572/16	smernica 2003/87/ES, rozhodnutie 2011/278/EÚ	INEOS Köln GmbH/DE	Žiadosť o prejudiciálne rozhodnutie: Je stanovenie lehoty zo strany Nemecka pre prevádzkovateľov na predloženie žiadosti o pridelenie bezodplatných emisných kvót príslušnému vnútroštátnemu orgánu v súlade so smernicou 2003/87/ES a s rozhodnutím 2011/278/EÚ? Môžu sa predložené žiadosti opraviť po uplynutí lehoty?	22. 2. 2018	Smernica 2003/87/ES a rozhodnutie 2011/278/EÚ nebránia tomu, aby sa vo vnútroštátnych ustanoveniach stanovovala povinná lehota na predkladanie žiadosti o bezodplatné pridelenie kvót, po ktorej žiadateľ už nemá možnosť svoju žiadosť opraviť.
Vec C-80/16	smernica 2003/87/ES, rozhodnutie 2011/278/EÚ	ArcelorMittal Atlantique et Lorraine/ministerstvo Francúzska pre životné prostredie, udržateľný rozvoj a energetiku	Platnosť metódy na stanovenie referenčného produktu pre horúci kov	26. 7. 2017	Súd potvrdil platnosť metódy Komisie používanej na stanovenie referenčných hodnôt pre horúci kov a spekanú rudu (pozri aj C-180/15 a C-506/14).
Vec C-5/16	rozhodnutie 2015/1814/EÚ	PL/Európsky parlament, Radu EÚ	PL spochybnilo postup prijímania a obsah rozhodnutia 2015/1814/EÚ o vytvorení trhovej stabilizačnej rezervy a žiadalo o jej zrušenie, pričom tvrdilo, že predstavuje opatrenie, ktoré významne ovplyvňuje voľbu členského štátu medzi rôznymi zdrojmi energie a všeobecnú štruktúru jeho dodávok energie, a ktoré malo byť jednotným prijaté Radou v súlade s článkom 192 ods. 2 prvým pododsekom ZFEÚ.	21. 6. 2018	Súd uvedenú žalobu zamietol.
Vec C-58/17	rozhodnutie 2011/278/EÚ	INEOS Köln GmbH/DE	Žiadosť o prejudiciálne rozhodnutie: Vzťahuje sa vymedzenie pojmu „podzariadenie spojené s emisiou z procesov“ v článku 3 písm. h) rozhodnutia 2011/278/EÚ len na neúplne oxidovaný uhlík v plynnom stave alebo zahŕňa aj neúplne oxidovaný uhlík v kvapalnom stave?	18. 1. 2018	Súd konštatoval, že je možné vylúčiť neúplne oxidovaný uhlík v kvapalnom stave z vymedzenia emisií z procesov.

Dodatok 6

Tabuľka 1: Aktuálny stav vykonávania fázy 4 systému EU ETS

Opatrenie	Účel	Typ právneho aktu	Plánované prijatie
Zoznam odvetví vystavených riziku úniku uhlíka na roky 2021 – 2030.	stanovenie nového zoznamu odvetví vystavených riziku úniku uhlíka pre fázu 4 systému EU ETS na základe kritérií na určenie odvetví s významnou úrovňou vystavenia riziku úniku uhlíka	delegovaný akt	1. štvrt'rok 2019
Revízia pravidiel o bezodplatnom pridelovaní emisných kvót na roky 2021 – 2030	revízia rozhodnutia Komisie 2011/278/EÚ, ktorým sa ustanovujú prechodné pravidlá harmonizácie bezodplatného pridelovania emisných kvót platné v celej Únii s cieľom prispôsobiť ho novému právnemu kontextu stanovenému pre fázu 4	delegovaný akt	december 2018
Úprava bezodplatného pridelovania kvót vzhľadom na výrobné zmeny	vymedzenie opatrení na sfunkčnenie úpravy úrovne bezodplatného pridelovania kvót zariadeniam na základe meniacich sa úrovni výroby o viac ako 15 % nahor alebo nadol v priemere za obdobie dvoch rokov	vykonávací akt	2019
Aktualizácia referenčných hodnôt pre bezodplatné pridelovanie kvót na roky 2021 – 2025	určenie aktualizovaných referenčných hodnôt na roky 2021 – 2025 na základe údajov od členských štátov na roky 2016 a 2017	vykonávací akt	2020
Zriadenie inovačného fondu	stanovenie pravidiel fungovania inovačného fondu vrátane výberového konania a kritérií	delegovaný akt	2019
Zriadenie modernizačného fondu	stanovenie pravidiel fungovania modernizačného fondu	vykonávací akt	2020
Revízia nariadenia (EÚ) č. 389/2013 (nariadenie o registri).	stanovenie požiadaviek pre register Únie pre fázu 4 vo forme normalizovaných elektronických databáz, ktoré obsahujú bežné prvky dát na vyhľadávanie vydania, umiestnenia, prenosu a zrušenia kvót a aby sa umožnil prístup verejnosti a zachovanie dôvernosti	delegovaný akt	1. štvrt'rok 2019
Zmena nariadenia (EÚ) č. 1031/2010 (nariadenie o aukciách)	umožnenie obchodovania formou aukcie s prvými 50 miliónmi kvótami pre inovačný fond z trhovej stabilizačnej rezervy v roku 2020	delegovaný akt	október 2018
Revízia nariadenia (EÚ) č. 1031/2010 (nariadenie o aukciách)	revízia niektorých aspektov aukčného postupu s cieľom plniť požiadavky pre fázu 4, najmä s cieľom umožniť obchodovanie s kvótami formou aukcie pre inovačný fond a modernizačný fond, ako aj zohľadniť klasifikáciu kvót EU ETS ako finančných nástrojov podľa smernice 2014/65/EÚ o trhoch s finančnými nástrojmi (MiFID2)	delegovaný akt	2019

Revízia nariadenia č. 601/2012 o monitorovaní a nahlasovaní	zjednodušenie, zlepšenie a objasnenie pravidiel monitorovania a nahlasovania a zníženie administratívneho zaťaženia na základe skúseností z vykonávania z fázy 3	vykonávací akt	4. štvrťrok 2018
Revízia nariadenia č. 600/2012 o overovaní a akreditácii	zjednodušenie, zlepšenie a objasnenie pravidiel akreditácie a overovania a zníženie administratívneho zaťaženia v čo najväčšej miere na základe skúseností z vykonávania z fázy 3	vykonávací akt	4. štvrťrok 2018
Usmernenia EU ETS o štátnej pomoci na obdobie rokov 2021 – 2030	revízia usmernení EU ETS o štátnej pomoci pre fázu 4 s cieľom prispôbiť sa novým prísnejším ustanoveniam o transparentnosti a podávaní správ zavedených revidovanou smernicou o EU ETS pre systémy kompenzácie nepriamych nákladov na emisie oxidu uhličitého	oznámenie Komisie	2020

Aktuálny stav
Plánované
Prebiehajúce
Dokončené

Dodatok 7

Tabuľka 1: Príspevky členských štátov do trhovej stabilizačnej rezervy od januára do augusta 2019

Členský štát/EHP Štát EZVO	Príspevky do MSR ⁷¹ (január – august 2019)
Rakúsko	3 956 898
Belgicko	6 564 219
Bulharsko	5 528 107
Chorvátsko	1 076 583
Cyprus	621 854
Česká republika	10 270 545
Dánsko	3 560 260
Estónsko	1 936 082
Fínsko	4 753 029
Francúzsko	15 563 476
Nemecko	56 922 669
Grécko	8 455 757
Maďarsko	3 410 242
Island	110 959
Írsko	2 660 749

⁷¹ Oznámenie Komisie C(2018) 2801 final z 15.5.2018, k dispozícii na https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/reform/docs/c_2018_2801_en.pdf zverejnené podľa rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1814 zo 6.10.2015 („rozhodnutie o MSR“).

Taliansko	26 868 005
Lotyšsko	576 962
Lichtenštajnsko	2 483
Litva	1 194 802
Luxembursko	311 575
Malta	236 516
Holandsko	9 526 964
Nórsko	2 209 564
Poľsko	26 186 345
Portugalsko	4 318 892
Rumunsko	9 960 187
Slovensko	3 168 128
Slovinsko	1 051 738
Španielsko	21 772 019
Švédsko	2 304 582
Spojené kráľovstvo	29 651 746
Spolu	264 731 936